

Cansuyu

Gebze Hapishanesi Kadın Özgür Tutsaklar
Aylık Siyasi-Yorum Dergisi
Eylül 2005 / Sayı : 13

Halklara Saldırı

Cunta
Provokasyon
Katliam

Kahramanlık

Buca
Diyarbakır
Uluconlar

İÇİNDEKİLER

CANSUYU

- 3-5 Hapiler Dikcesinin Ceresizliği
ve bitiş
- 6 şiir : Neden acılık ?
- 7-9 1 Eylül Dünya Barış Günü
- 10 şiir : Benim Eylülüm
- 11-14 Özgür Tutuk Terlikinden: Hapis-
haneler Tarihinde Üç Önem
Hattı
- 15-18 6-7 Eylül 1955
- 19-22 Terör Diye Diye
- 23-25 12 Eylül 1980
- 27-30 Sabo'nun Yolundayız: Diyektik
Materyalizm
- 31-32 Müfredat Karması
- 33-34 Kahramanlar Ölmez: Jolumuzu
Hydintatanlar

İTİR

- 37-39 Eylül'de
- 40 Mektup: Canım Yavrum
- 41-42 Anı: Seninle,2 Ümüt
- 43-44 Papatya Kadar Yaza, Oku, Bil...
- 45-49 Halkın Soruşturması: Gülmez Güney,
Pablo Neruda
- 50 şiir : En sevdiğim Türkü
- 51-54 Gözünüzü Toprak Doğrusun
- 55-56 Anı : Neden Sosyalizm
- 57-59 Gönülden Dilte: Şarkılar,
Dillerimizde
- 61-64 Halklar : Abhazya Tarihi
- 65 Yoldaşlarımızdan Mektup: Unut

MERHABA...

Eylül sayımızta yine birlikteyiz.
Eylül ki darbelerle, provokasyon
saldırılarıyla peşmiştir ülkemiz tarihine...
12 ve 6-7 Eylül'de oligarşinin halklara
azpınca saldırısını yaşadık. O günlerden
bugüne vahşetin sadece biçimi değişti-
diğini, bunda devam eden halk des-
mantijini tasdik sayfabrimıza. ve halk-
ların öfkesi 11 Eylül eylemi sonrası deği-
şen dünya dengelerini, emperyalizmin
"terör" adı altında yarattığı saldırı
politikalarını...

Bir kasırga yaşandı İBB'de; Hapil-
er Dikcesinin maskesini düşüren, Özgürlek
abidesinin taşton bir heykelden ibaret
olduğunu poster başına seren...

İlkokulden Üniversitelere kadar, yeni
eğitim yitire danyasını kurun müfredat
karması oldu. Daha ilk ders zili salma-
dan başlayan karmasının altında ve
emperyalizmin istekleri, öğrencilerin IMF
programlarına kurban edildiği vardı.

Eylül günlerinde yitirdiklerimizde
birlikteydik... Halkların onurlu mücade-
lesinin önderleri, kahramanlarıydı onlar...
Ülkemiz ve dünya tarihine adını onurlu
yazdıran kahraman şehitlerimizle saygıyla
anıyoruz.

Jeni sayımızda buluşmak dileğiyle...

CANSUYU

CANSUYU Aylık Siyasi Dergi

Sabibi : Kadın Özgür Tutuklar
Yer : Gebze Hapishanesi
Tarih : Eylül 2005
Sayı : 13

HAYALLER ÜLKESİNİN CARESİZLİĞİ VE BİTİŞİ

ABD'yi yerle bir eden Katrina felaketinin üzerinden bir hafta geçmesine rağmen kaç kişinin öldüğü yada kaybolduğu kesinlik kazanmazken ölü sayısının 10 bini bulduğu açıklandı. Ölenlerin en fazlasını dışlanan nüfus ise siyahlar ve yoksul halk tabakasının yaşadığı bölgeler.

Demokrasiden özgürlükten bahseden ABD emp. deyim yerindeyse kasırganın altında kalmıştır. Çünkü caresiz bir şekilde ne yapacağını nasıl politikhe belirleyeceğini bilememiştir. Yani kasırga sadece New Orleans şehri için değil, Bilimde teknikte ilerlediği düşünür özgürlükler ülkesi ve demokrasinin beşiği ABD'yi ve Bush hükümetini de bitirmiştir aynı zamanda. Bunda Amerikanın gerçek yüzünü göstermiştir tüm dünyaya.

Irak'a, Afganistan'a onbinlerce askerini bir gecede nakkeden ve bu ülkeleri bir kaç pünde işgal eden ABD kendi ülkesi içindeki bir eyalete bir hoktadan önce yardım ve destek vermemiştir. Dünyanın süper gücü Irak ve Afganistanı işgal altına alırken ülkelerinde a-ralarında olduğu onlarca ülkede asker üstler kurarken IMF ve Dünya Bankasının patronluğunu üstlenirken kendi ülkelerinde adeta rezil nüfus olmuştur.

"Amerika bireyin özgürlük ve onurunu veritip kurduğundan tek ülkedir" diye dönemin başkanı Ronald Reagan ülkesiyle övünüp dünyayla. Ama gündelik ABD'nin insanı verdiği değer hayvana verdiğinden farklı değildir. Ubsilemanlar binlerce kişiden söz edilirken stadyumlara dolanlar ölele ile saf kalırların yan-yana barındırılması gerçek bireyin özgürlüğüne gözler önüne sermiştir. Ölü-yaralı-hostalık gibi konuların konuşulması bile söz konusu olmazken

binlerce dolar zarardan bahsedilip üstlerinden nasıl gelece-
ği tartışılmıştır. İşin dahada garip tarafı "yapıldı, elimiz
den geleni yaptık" gibi ifadelerin bahsidir.

Bush yönetimi felaket bölgesine yüzlerce asker yığmıştır.
Amas birlikleri düzeni sağlamak gibi işin içinde. Aslında ni-
yet başkadır. Verilen ilk emir yapımcuların varılması gere-
kinse öldürülmesidir. Ve bu talimat niyetin perçektir.
Oysaki ilk başta yardım ulaştırılmıyordu. Bu tür
sonuçlar defnalanmış olacaktı. Dükkanlardan yiyecek al-
mak zorunluluktan çıkmıştı.

Hükümet ve siyasetçiler kurtarma operasyonlarında yer
almaları pekiştirken insanları nasıl kurtarmalıyız diye
kafa yormaları gerekirken onlar doktorları, konnak
işin pratik olan askerin getirilmesinde bahsettikleri bel bel-
Hedefleri sadece belli bir zata. Zenginler sadece
ri yeri olduğu için onlar bu sınıra dışına göçtüleri
Gençler sadece kontrolde kalmış sınırları. Yapılan yar-
dımında bile rekabetsiz plana gitti. Bazı Amerikalı-
ların kurtarılması için gayret sarf edilirken geriye
kalan zenci ve yoksul halk Allah'a emanet edildi.
Bunda Amerika devletinin halkın ihtiyacını göre de-
pil Amerika tehlikesinin çıkarılmasını şiddetlendirmiş res-
mi oldu aynı zamanda.

Oysaki Amerika 1-2 milyon kişiyi etkileyen bir
krisisin hatta dahada büyük felaketlerin altında
kalkamayacak imkanları olmayan bir devlet değildir. Tan-
tesine ABD dünyanın en güçlü ülkelerinde biridir.
Elinde bulundurduğu imkanlarla dünyanın diğere ucun-
da hatta uzayda bile bir başka Amerika kurabi-
lecek güç ve ekonomiyeye sahiptir. Bunun yap-
mak için tek şartın tehlikenin çıkarılmasının bu-
nu gerektirecek olmasıdır.

ABD devletinin sınıf ayrımı, halka karşı öngüt-
lenmiş bir devlet olduğuna tüm dünya gözleriyle şâhid.
Ve bu gerçekler bir kez daha su yüzüne çıkmıştır. Irak-
lılar, Afganistanlılar, öldüren kültürlerini yafınolatan halkla-
rı olmadan iktidare eden cezalarını işkencehaneye getirip
yüzlerce masum insanı kollarında ABD'nin kendi halkı-
na kendi eriler ve sömürülen sınıflarına karşı taarruza
diğer ülkelere yaptıklarından farklı değildir.

Fakat insanlıkta ne nasibini almamıştır ABD insan hays-
tına verdiği değeri her seferinde öve öve anlatır. İnsan
ömrünün kutsallığından bahsedendir. Dahada ileri giderek
insan hakları raporları hazırlayıp ülkelere ayağını
denkle olmasını söyleyip tehditler savunur. Ama
bu raporları hazırlayan ülkelere ultimatonlar veren
ABD kasıngadan yaraklı kurtulan insanları yaratmak ya-
rine vicentlarına mafin erjelute ederek ölmeleri-
nin altına inze atmıştır. Bu insanlık dışı olayı
ise "fazla acı çekmelerini istemedik" diye açıklanmış-
tır.

Bu da ABD'nin can almaya, yok etmeye, yıkılmaya yetenekle-
ten ne kadar zevk aldığını gösteriyor.

Hollywood filmleriyle insanların dünyasını sarsılan de-
mokrasi özperilik nanabıyla beğenileri teslim olma-
ya gelince ABD emperinin hayaller ülkesinin çaresizli-
ği ve gerçek bitisi olmuştur bu kasıngan-

NEDEN AĞLIK ?

Ağlığımın yüzü günlerini
aşakı çok oldu --

Yarın öbürün 150 diyecekmisiz !

Saymıyordumki günleri, bileyim,
ağlığında gelmiyor aklıma

Yok HAŞA!

Yadsınıyorum doğanın yasasını
değiştirmiyimde

Aksine

doğa yasalarını hiçe sayarlara
dünyayı
menketimini

insanların der edenlere

GARESİZSİNİZ

denek için aklıfım

Doğal yarıl!

Hen ben her defa pün

ağlık günlerimin değil

nederlerimin hesabını tutuyorum

- ki saymakla bitmiyor.

Ben diyeğim milyarlara

Siz deyin milyarlara

Esostu dünya halklarına -

Her nederin karşısında bir umut

- umutta milyarlara -

"Umudun fakirin eknefiğimidir"

Öylemi ?

Ama şimdi umutta kalırmak istemekte!

Öz- özeti bu değilmi aklıfım ?

Verdiğim umutları !

3 Ekim 2005

fatma Koy-pınar

1 EYLÜL DÜNYA BARİŞ GÜNÜ

Nazi orduları dünyaya hükmetmek için işgallerine her geçen gün yenisini ekliyordu. Kazandığı işgal ettiği her ülke bu politikasının zafiyetiydi. Zafier sarhosluğuyla daha da özgünlaşıyor yeni ülkelere saldırı planları hazırlıyordu.

1 Eylül 1939'da hedef olarak Polonya'yı seçiyor ve giriyor ordularıyla. Bu savaşın adı 2. Paylaşım Savaşı olarak geçiyor dünya tarihine. Bu savaşın ayrıca bir başka yanı da insanlık tarihinin en büyük yıkımlarına, yoketmelerine neden olmasıdır.

Hitler faşizmine karşı, ülkelerinin bağımsızlığını savunan direnen, teslim olmayan 61 milyon insan hayatını kaybediyor bu savaşta.

Toprağa düşen, direnen, savaşan milyonlarca insanın esiridir 1 Eylül. 61 milyonu yok eden, öldüren bir savaştır bu. Bu savaş boyunca hakimsiz medet ummadı. Hitler faşizmine karşı bir barışı talep etmedi. Onların istediği, Hitler'in yok edilmediği bir barışı. Savaşın bitip, barışın gelmesini talep eden milyonlarca yürek, bunun için haykırıyordu. Ezen ile ezilen arasında ya da emperyalizmle halklar arasında değil. Halkın, halklarla arasında doğacak barış özleniydi tüm istedikleri. Bu büyük özlenilere, savaşın bitmesi sonrası 1 Eylül Dünya Barış Günü'ne doğurdu.

Dünyanın üzerinde hakimiyet kurmak isteyen, halka dair ne kadar güzel değer varsa yoketmek isteyen egemenler, halk düşmanları 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde de hakimiyetini kurmaya çalıştı. Ne zaman burunlarını sarmaya başladılarsa, değer her zaman onlarla birlikte anlamını da yitirdi. İşte 1 Eylül de anlamı yitirilenden sadece biridir. Birleşmiş Milletler'in aldığı kararlar, barış söylemleri çarpıtılmaya başlandı dünyanın her yerinde. Çarpıtma 1970'li yıllar boyunca daha da hızlandı ve barış talebi terör demagogisiyle birleştirilip her türlü şiddete, tüm savaşlara hayır talebi olarak sunuldu. Bu bilhâlî bir politikaydı. Dünyada ülkenin bağımsızlığı için savaşanlar bile terörist ilan edildi. Emperyalizmin politikasının sonuçlarına en büyük desteği Sovyetler Birliği Komünist partisi verecek emperyalizmle uzlaşmayı seçerek zenin yarattı. Barış içinde birarada yaşama teorisine tüm dünyaya yayıldı. Sovyetler Birliği yıkıldı ama çarpıtılmaları ayakta kaldı. Sovyetlerin yıkılmasıyla dayanışma kalmayanlar halklara güvenmeyenler emperyalizmin gücü karşısında bedel ödemekten korkanlar ya da bedel ödemeyi göze alamayanlar daha da sarıldılar dört elle barışçı söylemlerine. Barışçı söylemlerinin altında yatan ise ABD'nin ve diğer emperyalist ülkelerin düzenini kabul etmek olarak çıktı karşımıza.

Oysa ki her türlü şiddete ve savaşa hayır, diye bağırana-
lar ABD şiddetine, katliamlarına gözlerini kapayıp, sessiz dil-
siz rolü yapıp boyun eğdiler birbir.

Elbette tüm dünyanın özlemidir barış. Ya da savaşların
olmadığı, insanların ölmediği bir dünya. İlk önce nasıl bir barış
istediğimizi netleştirmeliyiz. Emperyalizmin varlığına karşı kay-
madan, savaşız bir dünya istemek hayalilikten, dostan i-
leriye gitmez. Önce emperyalizmin politikalarını reddetmek-
le başlamalıyız kafamızda. Bunu yapmadığımızı nolduğu dün-
ya gerçekliğini reddetmiş durumuz. Emperyalizmin olduğu, işbir-
likçi oligarşinin olduğu bir dünyanın ya da ülkenin savaşız
olması mümkün değildir. Çünkü uyguladıkları politikalarla
halkı teslim almak için her türlü baskıya, zorbalığa, zulme
katliamlara başvururlar. Baskının olduğu yerde de direnmek
en masru haktır. O nedenle de barış mücadelesi emperyalizm
ve oligarşiye karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücade-
lesi olarak verilmektedir. Bunların yaratıldığı mücadele kend-
liğinden gerçek ve halklar arasındaki barışı doğuracaktır.

Bugün ülkemizde ve tüm dünyada "savaşız bir dünya"
"silahlar sussun, kan dursun" sloganları haykırılmakta. Elbet-
te güzel bir dilek. Ama nasıl? Koşulları ne olacak?

Örneğin söyle dünyaya baktığımızda ABD işgalı altın-
daki Irak, en barış örnektir bizim için. Şimdi Irak'ta nasıl
silahlar sussun? Her gün kafalarına atılan yüzlerce bom-
ba, kurşuna rağmen sadece "direnççilerin silahları sussun"
denmesi nasıl bir politika, nasıl bir talep olabilir. Bu acıkça
ABD emperyalizmine hizmetten başka birşeyle açıklanamaz.
Ya da Filistin silahını bıraktığında gerçek barış olacak-
midir?

Ya da ülkemize baktığımızda, halkın acılık sınırının altında
yasadığı bir dilim ekmeğe muhtaç edildiği,

özelleştirmelerle, işsizlik ordusunun yaratıldığı, bir ortam-
da ülkenin hapishanelerinden 120 tabutun çıktığı,

Dağlarında şehitlerinde infazların, kayıpların, faili meçhul
cinayetlerin sürdüğü

evlatlarına destek veren anahtarın yerlerde sınıtıldığı,
yaptığı birgün gecetandunun basına yıkıldığı, suçunun değil,
suçsuzun yargılandığı mahkum edildiği bir ülkede barış na-
sıl sağlanacak? Hadi diyelim şiddete, zulme, sömürüye
karşı çıkardık 'silahlarını' susturdu. Peki ya, zulmü uygu-
layan oligarşi de susturacak mı acaba silahını, silahla-
rını diye soralım barış isteyenlere. Birce cevabı acık
ve nettir. Çünkü oligarşi kültürünü, iktidarını kaybetmek
istemediği için susturmayacaktır silahını, baskısını, zor-
balığını.

Halka olan düşmanlığını her türlü politikasıyla devam
ettiriyor her daim. Tersine mücadele yasağını hayata
geçirerek sadece devrimcileri teslim almakla kalmayıp,
halka da gözdeği veriyor. Sürgün sevdiklerle hapishaneler-
de baskısını, zorbalığını başka bir şekilde gösteriyor. "Sınır
ötesi operasyonlar yapmanız gerekirse" diyerek meydan otu-
yor. AB'ye girme için deyim yerindeyse kırk talaq atan,

demokras ve özgürlükten söz eden iktidar; İÇK, ÇİK, ÇUK ile halkı testim almak için gerçek özgürlük ve demokrasi- nin standartlarının da ne olduğunu gösteriyor herkese. Bu - gün Genelkurmay yetkili olanımız kısıtlı diyerek, topuk ho- kumete atmaya çalışsa da bu gün ülkenin kumler tarajın- dan yönetildiğini hepimiz biliyoruz. Kelime oyunlarıyla su- larının üstüne örtmeye çalışıyorlar.

Onların literatürlerinde "halk" deyimini susturulması yokedilmesi gereken bir anlam taşıyor çünkü, Koltuğunu kaybet- memek adına, gazını, bombasını, kursununu kullanmaktan da geri durmuyor.

Emperyalizm ve oligarşiye karşı barış söylemlerini haykırarak, sınıf savaşını, halkın mücadelesini reddetmekten başka, bir anlam ifade etmez. Bu da ABD ve İsrail'in ikti- darlarının hayata geçirmek istediği dünya düzenine bilinç- li olarak hizmet etmek anlamına gelir.

O nedenle dünyada ve ülkemizde gerçek barışı iste- yen, talep edenlerin yeri emperyalizm ve İsrailcilerle değil, halkın haklarının cephesindedir. Halklar kendi iktidarını kazandığında ancak o zaman özgür olurlar. Ve gerçek bir barış sağlanır. Bu barışın adı da devrandır, sosyalizmdir.

Benim Eylülüm

Eylül yeni doğuntar, hatırlatır bana,
Hüzün mevsiminin hüznü havası yoktur
benim Eylül'lerimde

Doğum yekledir,
Direniş yekledir bendeki Eylül'ler
80'lerde karabasan yapılamayan
Ardarın yezdiği
Maui kefenlerin parçalandığı

En çok üzüldüğüm 93 Eylül'ünü severim en çok
Alaska,
bizi yaralamaya çalıştıkları
Eylül hanı.

Hani tek sözüne
dünyayı yerinden oynatacağımız
"DAYI" nızı tutsak ettikler!
- ki onlar tutsak ettik sandılar
ki yanıldılar -
Yanılacakları alınsızlarıydı oysa.

Ve ben işte 93 Eylül'ünden sonra
öğrendim önder nasıl sevilir.
"DAYI" "ÖNDERLIK"
bende de o zaman doğdu.
O günden sonradaki hergün büyüdü milyontarca
kere.

Benim Eylülüm hüzün değil
mutludur yanı.
Paramparça edildi yüreğimiz
BUCA' da

Ama vatan Buca'ydı
Bizim öldüğümüz yerdin vatan
herbir canımızda doğdu vatan
Eylüldü o zaman

Sonra Ulucanlar da
yaşadık Eylül'ü
parça parça doğandı
bedenlerimiz

"Eylül" zulümleriyle korkutamazsınız
ölme halay getiriz
dedik bir kez daha
ve doğdu bebelerimiz

ismet ismet
Benimle olacak yeni doğuntarı
düşünürken bu Eylül gollerinde
Hüzün hiç uğramamakta hücreme
Her Eylüldeki gibi mutluyum yine
Benim Eylülüm hüzün değil
mutludur yanı ---

Fatma Karpınar

"ÖZGÜR TUTSAK
Tarihinden

HAPİSHANELER TARİHİNDE ÜÇ DÖNÜM NOKTASI

Oligarşi; faşist - işbirlikçi politikalarını hayata geçirmek için önünde hiçbir muhalif kesim bulunmaz. Bu nedenle her türlü uygulamayı hayata geçirir. Yeri gelir yozlaştırma politikası uygular, yeri gelir hak gaspları faşten yasalar çıkarır, yeri gelir tecrit eder. Tüm bunlarda işe yaramadığında saldırır, kaybeder, katleder. Oligarşinin politikalarının önündeki en büyük engellerden biridir hapishanelerdeki direnme tutsakları. Çünkü oligarşinin hapishanelerinde dört duvar arasındaki direnme tutsakları bu koşullarına rağmen faşist politikaları karşı direnir ve kendi siyasi kimliklerini, düzüncelelerini korur. Bu inanılmaz kararlı duruşlarıyla da halka örneklik ederler. İşte bu nedenle susturulması, yok edilmesi gereken hedeflerdir, hapishaneler. Buca, Umraniye, Diyarbakır, Ulucanlar ve 19-22 Aralık hapishaneler katliamı hep bu susturma teslim olma politikasının sonucudur. Oligarşi, bu katliamlarla herkese şu mesajı veriyor: "Direnmenin bedeli büyüktür, direnme, teslim ol."

- Bir Dönüm Noktası: Buca Katliamı -

17 Temmuz 1995'te Buca Hapishanesi'nde dört cepheci tutsak; Ali Rıza Kurt, Tüfek Durdemir, Bülent Pak ve Celalettin Ali Güler gerçekleştirdikleri özgürlük eylemleriyle oligarşinin teslim olma politikasını boza çıkardılar. Bu dönem dizarda da baskının arttığı faşist - dizarda daha yaygın baskı zulüm politikalarını hayata geçirmek için özgürlük eylemini bahane ederek politikalarını hayata geçirmek için özgürlük eylemini bahane ederek tutsaklara saldırıyordu, bu konudaki en büyük yardımcısı buğuya medyaydı.

Fıcarın hemen ardından hak gaspları, işkence yasaları başladı. İdare buldupu her fırsatta tutsaklara saldırıyordu. 12 Eylül 1995'te de mahkemeye giden tutsaklara yine arzunca saldırı. Bu saldırının ardından 6. ve 7. kışta kalan cepheci ve TDKP'li tutsaklar malları işgal ettiler. 18 Eylül'de de çok kapsamlı bir arama yapıldı. Böylece katliamında son hazırlıkları tamamlandı oldu.

24 Eylül'de yüzlerce askeri - askerli - bombalı asker, polis, özel tim, faşist gardiyanlarla 12 Eylül 1995'den itibaren gasp edilen hakları için cesur eylemler yapan, sayım vermeyen tutsaklara saldırdı. Saldırı direkt 6 koğuşa yönelikti. Tutsaklar koğuşu barikatlarıyla, kana bulanmış bedenleriyle savunuyorlardı. Barikatlar yıkıldığında, katliam maddada devam etti. Buca'da koğuş duvarları kanla kaplanır, maddada kanlar nehir olup akarken Yusuf Baş, Uğur Savaşlar, Turan Kılıç katledildi. Şehitlerin verilmesine rağmen direniş, katliam gerekçesi yapılan sayım verme eyleminin, tüm talepleri kabul edilene kadar devam etti.

Buca gerek oligarşinin saldırısı bayutunda, gerek devrimci tutsaklığın ortaya koyduğu direniş çirgisiyle de bir dönüm noktasıdır.

Buca'da oligarşinin hapishaneler politikasının yeni biçimi tüm ahlaklılığıyla gözler önüne serildi. Hapishanelerde daha öncede devrimci tutsaklar katledilmişti. Ancak ilk kez kitlesel bir saldırı gerçekleştirildi. Saldırı direkt devrimci tutsaklara yönelikti. Ancak oligarşi saldırısında bazarlı olmadı. Devrimci tutsakları saldırıyı inançla - kararlılıkla karşıladılar.

Bugün oligarşi yaptığı tüm katliamlara geliştirdiği yeni yeni saldırı politikalarına rağmen devrimci tutsakları hala teslim alamadığına, bunda devrimci tutsakların direnişme biçimlerini şekillendiren Buca direnişinin payı çok büyüktür.

- DİYARBAKIR KATLIAMI -

Hapishaneler tarihinin sayfalarını çevirdiğimizde oligarşinin saldırı bayutlarını artırdığını görürüz. Diyarbakır katliamı bu bayutu gözler önüne sermiştir. Ve bu katliam bize şu gerçeği de öğretmiştir. Devletin saldırılarına maruz kalmamanın, katliamları engellemenin yolu direnmek, uzlaşmak değildir.

Bunu anlamak için 1996 direniş sonrası Diyarbakır Hapishanesi'nde yazanan katliamı hatırlamak yeter.

24 Eylül 1996 günü Diyarbakır Hapishanesi'nde provokasyon yaratmak için birçok oyun oynanmış, katliama bir çok sudan sebep yaratılmıştır. Ziyaret günü koridora getirilen 110 tutsak PKK'li tutsaklara satmış daha sonra ziyarettten gelen eşyaların tazminatına yardım etmek isteyenlere izin verilmeyerek ve mazgalın izinsiz acılması gerekçe gösterilerek, baskınlık firmandır. Ziyarettten dönen 30 PKK'li tutsak koridorda bekletilmiştir. Koridorda zora bekletilen tutsaklara katliam için getirilen özel tim, polis ve askerler tarafından demir çubuk, balas ve coplarla saldırılmıştır. Bu saldırı sonucunda 10 tutsak katledildi. Koğuşlarında bulunan tutsaklar arkadaşlarının dövülmesini, katledilmesini dehşet içinde izledi.

Diyarbakır katliamı ile amaçlanan bir yanıyla da PKK'li tutsaklara gözdağı verirken diğer yanıyla da D.O. zafetinin intikamını almaktır diyebiliriz. PKK'li tutsaklara gözdağı vererek yezerebilecek en ufkak direniş tohumunu bile yok etmektedir.

Oligarzi Diyarbakır katliamıyla belli ceurelere zume saji vermiştir. Direnişin içinde olmaman, uzlaşma politikası izlenen benim için önemli değil. Önemli olan buna tamamen boyun eğmen teslim olmandır. Bu gerçekleşene kadar sana da siddetimin her türlüünü uygular seni katlederim.

Bugünde bunun örneklerini çokca görürüz Ulucanlar katliamında, 19-22 Aralık hapishaneler katliamında "biz yokuz" diyen PKK'liların uzlaşma-barış politikasında hız vermiş olmalarına rağmen, oligarzi de PKK'ya karşı operasyonlarına hız vermiştir. Ülke içinde ve dışında gerçekleştirilen büyük operasyonlarla PKK tamamen bitirilmeye teslim almaya çalışılmaktadır.

19-22 Aralık Katliamının Provası: Ulucanlar Katliamı

Hapishaneler tarihimize baktığımızda göreceğiz ki Buca, Diyarbakır, Ümraniye, Ulucanlar katliamları tutsakları teslim almak ve bu politikanın önemli bir aşığı olan hücre tipi hapishanelere zemin düztürmek için yapılmıştır. Ve 19-22 Aralık hapishaneler katliamıyla hücre tipi hapishaneler hayata geçirilmiştir. Ulucanlar birçok yönden 19-22 Aralık hapishaneler katliamının provasıdır.

Ulucanlar da tutsaklar 40 kişilik koğuşta 120 kişi kalıyorlardı. Ancak Adalet Bakanlığı tutsakların koğuş talebini ısrarla görmezden geliyordu. Bunun üzerine tutsaklar, 2 Eylül 1999'da bitizik koğuşu izgal ederek sorunu fiili anlamda çözdüler. Bundan sonra idare sorunu çözecek durulu bir adım atmak yerine sayım almama, alle gözünü yasaklama, içeriye yiyecek almama, suları kesmek gibi yaptırımlar uyguladı. Önemli Adalet Bakanlığı müstezari İhsan Erbaş 21 Eylül'de yaptığı açıklamada "cezaevinin yatak sıkıntısı olmadığını koğuş izgalinin başka nedenleri olduğunu" söyledi. Tutsakların sayım verme diğini iddia etti.

Adalet Bakanlığı sorunu bilincali olarak geçiştiriyordu. Tutsaklar ve tutsak yakınları oligarziğin politikalarını çok iyi bildiklerinden herlesi katliama karşı uymaya çalışıyorlardı. Ancak yaptıkları açıklamalar kamuoyunda istedikleri tepkiyi yaratmadı. Bunun üzerine tutsak yakınları hapishane önünden uzaklaştırılarak bölge trafiğe kapatıldı.

26 Eylül 1999'da sabaha karşı katliamcılar bir aydır süren koğuş sorununu "bahane" ederek planlarını uygulamaya geçirdiler.

Katliamcılar bombalarla, kurşunlarla saldırırken tutsakların bir kısmı koğuştaki direniş sırasında katledildi.

Bazı katliamlar yıkıldığında da tutsaklar hapishane namına götürüldü, tutsakların bir kısmında burada izkenceyle katledildi. ve 26 Eylül'de Uluçanlar Hapishanesi'ne yapılan katliam saldırısında 10 tutsak; İsmet Kavaklıoğlu, Ahmet Savaşan, Aziz Özner, Nezzat Çiftçi, Umit Arıntaş, Halil Türker, Mahir Emsalsiz Önder Gençoğlu, Zafar Kırbıyık ve Aluzer Çat silahlarla, bombalarla, izkenceyle katledildi. Diğer tutsaklar ise öpür yarlıydı.

Ecevit; Uluçanlar Hapishanesi ile ilgili bakımların da şöyle diyor; "gerçekten yarıyor... İktisat Bakanım ile sürekli temastayız devletin gücü gösterilecektir... Otorite ne olursa olsun sağlanacak..."

Evet katliam saldırısı aylar önceden planlanmış, dönemin başbakanı Ecevit'in elinde "demokratikleşme paketi" ile ABD'ye gittiği gün başlamıştır. Oligarzi rain, emperyalizm için gereken devrimcilerin teslim alınmasıydı. Ecevit ülkenizin zenginliklerini sömüren, isgal eden ABD emperyalizmine, görevini yapmanın keyfiyle devrimci tutsakların kanını Kediye götürmüştür.

Bu katliam kararı altında, ne hükümetin, ne Adalet Bakanlığı'nın, ne de İktisat Bakanlığının insiyatifleriyle alınmıştır. Bu saldırı MİK'nin talimatıyla gerçekleştirilmiştir.

Ecevit'in de açıklamasında ortaya çıktığı gibi katliamla tüm ülkeye "direnme, teslim ol, yoksa..." mesajı verilmiş istenmiştir. İktidarın teslimiyet, katliam mesajına devrimci tutsaklar, "can pahasına direnme, mesajıyla korzilik vermiştir.

Oligarzi katliam sonrasında burjuva medya yordımıyla katliamı meşrulaştırmaya, yeni katliamlara zemin oluşturmaya çalıştı. Burjuva medya katliamın ertesi günü "cezaevi cephanelik" (28 Eylül 1999 sabah), "cezaevi dağılımı örgütleri" (28 Eylül 1998, Milliyet), "Rusu Kurup Atez Açıklar" (28 Eylül, Milliyet), bazılarıyla kendisine verilen görevi yapıyordu.

Aurupa Birliği'nde, Uluçanlar katliamı korzısında görevini bazarıyla yaponlardandı. "İnsan hakları ihlallerinde, göstermelikte olsa heyetler göndererek raporlar hazırlatan Aurupa Birliği Uluçanları görmezden geldi, yok saydı. Çünkü katliam kendilerinin önerdiği F Tipi Hapishanelerin açılması için yapılıyordu, "gerekliydi."

Evet, Uluçanlar katliamına gerek devrimciler, gerek devlet, gerek burjuva medya, gerekse emperyalizm açısından baktığımızda daha net göreceğiz ki; Uluçanlar katliamı 19 Aralık katliamının bir provasıdır!

Buca'da Uluçanlar'da ve 19-22 Aralık'ta örgüt tutsakların yarattığı direnme geleneği bugünde F Tipi hapishanelerde tecrit ve izolasyona korzi büyüyerek sürüyor. Bugün bunun en büyük göstergesi bez yıldız süren ve altıncı yılında evrilen büyük direniştir.

6-7 Eylül 1955

Hepimiz hatırlarız. Zamanın bir vaktinde "Anadolu halklar mozaiğidir" şeklinde Almanlar Türkeş "Ne mozaiği ulan" karşılığına vermişti. Bu söz aynı zamanda faşizm, faşist ideolojinin halklara bakış açısını da ifade ediyordu.

Evet, ilkimiz yüzyıllardan beri çok değişik halklara, kültürler ve sahipliği yapmıştır. Farklı milliyetlerden halklar, Anadolumuzun dört bir yanında yaşamış ve halende yaşamaktadır. Fakat sayıları gittikçe azalmıştır. Bunun da nedenleri vardır elbette. Gerek Osmanlı döneminde peretse Cumhuriyet'ten sonra sürekli halklara karşı karşı saldırılar sürekli gittikçe artmıştır. Yanlış provokasyonlarla "Ermeni döli", "Yunan tohumu" gibi kışkırtmalarla Türkler dışındaki bütün halklar düşman olarak gösterilmiştir. Değişik milliyetlerden halklar aynı mahalle içinde hiçbir sorun olmadan yaşamakta, emelleriyle bir plünde birbirine düşman edilip, katliamlar gerçekleştirilmiştir.

Bu tür saldırı ve katliamlardan biri de tarihte "6-7 Eylül Olayları" olarak geçer. 6-7 Eylül olaylarının başlaması Kıbrıs'ın Türkiye'nin dış politikasında sorun oluşu 1955 yılında gerçekleşir. 1950'lerin başında İngiliz stülizesi olan Kıbrıs'ın "Rum-Ortodoks halkının Yunanistan ile birleşme isteği" nedeniyle, İngiltere 29 Ağustos - 7 Eylül 1955 tarihleri arasında bir toplantı düzenler - Londra da yapılır toplantıya Türkiye, Yunanistan ve İngiltere katılır. İngiltere'nin toplantıyı düzenlemekteki amacı; sorunu Türkiye-Yunanistan arasındaki bir sorun gibi göstermek olur. Türkiye'ye toplantı da Yunanistan'a karşı sert tavır almasını öğretir İngiltere. Böylece İngiltere, Kıbrıs'ın Yunanistan'a geçmesini engelleyecek ve stülizmesini garantiye alacaktır. Türkiye "verilen görevi"ni yerine getirir. Aynı zamanda perde arkasında yeni teşahatlar da hazırlanmaktadır. Ve toplantılar bitmeden devreye sokulur.

6 Eylül 1955 saat 13:00 de radyolardan bir haber yayınlanır. "5-6 Eylül fecesi saat 00:04'de Selanik'te Atabirlik'in deşifresi ve bir bomba atıldı." Radyolardan verilen bu haberle önceden hazırlanan gruplar sokaklara çıkmaya başlar. Aynı plünün aşkını da MAH (o dönemi MIT) mensubu ve DP yanlısı Mithat Perin'in çıkardığı İstanbul Ekspres gazetesi aşkını başkısı yapar. Haber gazetinin ilk sayfasında büyük puntolarla masetten verilir. Gazete elden satış yapılarak halk sokaklara gürülür. Ve devletin yönetiminin meseleyle yarapılan provokatif ortam istenilen dilere ulaşır. Kıbrıs Türkleri Cemiyeti'nin bnyapık olması, DP teşkilatı bazı resmi ve gayri-resmi makamların kışkırtmasıyla İstanbul sokakları aynı anda dolar. Sadece İstanbul'dan değil dışarı illerden de özel olarak getirilen gruplar

vardır. 6 Eylül akşamı saldırılar başlar.

Ellerinde Türk bayrakları ve Atatürk resimleriyle yürüyerek gürültü "Kıbrıs Türk'tür Türk olacaktır" sloganlarıyla Taksim'den Beyoğlu'na doğru ilerler. Civarında Rumlar'a ait bittir gayrimenkuller yağmalanır. Hedef Rumlardır, fakat göbeği dönmüş saldırılar gayri-mülkîmlere ait yerlere ayırım yapılmaksızın saldırır. İnsanlar eülerinden çıkarılıp öldürülür, euleri talan ve yağma edilir. Kiliselerin kapuları parçalanır, ikonlara vurana dek çalınır. Yücelence kadına tecavüz edilir. Saldırıların siniri yoktur ve saldırıların en şiddetlisini yaşayan Beyoğlu; İsiksiz sokaklar, harap edilmiş euler, yağmalanmış dükkanlarla tam bir savaş sonrası kent görünümüne bürünür.

İstanbul'un bütün semtleriyle birlikte İsmir'de de aynı saldırılar olur. Bu arada büyük bir grup teknelerle Adalar'a çıkıp oradaki Rumlar'a saldırır.

"Gök, gök fena. Euliydim. İki yaşımdaydı Lula. Taş dolu bir kamyon geldi. Kamyonun içinde 10-15 kişi çıktı, ilk evvela postayıcı kurdular. Binaya baktık, sargıç, karısı ve oğluyla; papaz vardı kızları ve karısıyla. Başladılar camları kırmaya, taş atmaya. Aman inlepalım derken karolik da oldu. Arka tarafta bir Türk silesi duruyordu, biliyordu ne olacağını. Hemen papazın kızlarını aldılar pencereden. Lula'yı siltken siltine kaydum, çocuğu öldürcekler. Taşlar yağmur gibi geliyor. Eulün kapısına geldiler. Onu da tekmeyle kurdular. Babam hemen oda kapısını açtı. Türkçe'yi Türk gibi konuşuyordu. "Kırıyoruz" dedi, "Kıbrıs için. Helal olsun, uatana helal olsun" dedi, gelanter. "Beni, karımı, kızlarımı öldürün" dedi babam. "Gök öldürmeye iznimiz yok" dediler, "kırmaya iznimiz var."

"Üç parti olarak geliyorlardı. İlk parti bağırıyordu, çığırıyordu, ikinci parti Rum dükkanlarını kırıyordu. Kepenkler kolay açılmıyordu. Hızlılıkla bu işi ellerinde demir sopalar, kepenkleri daldılar, açtılar, ne varsa yere döktüler. Üçüncü parti hürsüzük için geliyordu. Kiliseler e girdiler, qalarını qalıyarlardı. 12'ye kadar vardı... Nasıl yapacak tarif edemem." (Bağımsızlık Davası İsmir için Yürütülüş sayı: 17)

Resmî bilgilere göre İstanbul ve İsmir'de biri papaz 3 Rum öldür, onlarcaı yaralar. 73 Rum Kilisesi, 1 hausa, 1 sinepaz, 2 mara-tın, 26 okul, 4 bin 214 ev, 1004 işyeri ile aralarında fabrika, otel, bar gibi yerleşim yerlerinde bulunduğu 5 bin 317 mekan saldırıya uğrar. Amerikan Millî Arşivi'ndeki belgelere göre tahrip edilen işyerlerinin yüzde 59'u Rumlar'a yüzde 17'si Ermeniler'e, yüzde 12'si Museviler'e ve yüzde 10'u da mülkîmlere aittir.

6 Eylül gecesi İstanbul ve İsmir'de sıkıyönetim ilan edilir. Asıl olarak Kıbrıs Türk'tür Cemiyeti ve yerel gençlik örgütleri tarafından yapılan saldırılardan komünistler sorumlu tutulur. Hükümetin yaptığı ilk açıklamaya göre "gençlik Selâhî'teki patlamalarla ilgili bir miting düzenlemiş, komünistlerde burdan faydalanıp tahribat yapmıştır." Saldırıların olduğu gece emniyet tarafından tutuklama listesi hazırlanır. Lisede öğrenciler, öğretmenler,

Ölmüş insanlara kadar birçok kişi vardır. Analarında Abla Nesin, Kemal Tahir, Asım Beşirelî, Hasan İzzettin Dinamo gibi aydınların da olduğu 45 bin 104, Ankara'da 300, İzmir'de ise 170 kişi tutulmuştur.

6-7 Eylül olayları tarihte Özal Harp Dairesinin ilk "eylemi" olarak geçer. Bunun Özal Harp Dairesi Başkanı Orgeneral Sabri Yirmibesöğlü emekliye ayrıldıktan sonra bizzat sağılar. Yirmibesöğlü'nün ifadesiyle "6-7 Eylül olayları, Özal Harp Dairesi'nin muhtesem bir dönüştürülmesidir."

6-7 Eylül saldırılarından oligarşi için bütün kesimlerin çeşitli hesapları vardır. İlk neden Kıbrıs meselesidir, ancak bununla sınırlı değildir.

DP, iç ve dış politikadaki aşamalarını, "Kıbrıs Türk'tür" propagandası ile örtmek, böylece iktidarı elinde tutmak istemektedir. Kemalist düşen ise Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren yaratılmak istediği "ulus-devlet" politikasıyla birlikte Anadolü'nün "homogenleştirilmesi" aşamasına geçmektedir. Anlaşmalarla sınırların haklarını taşıyan küçük burjuva Kemalist devletçilik, milliyette sınırlarını aşmaktan usuz değildir. 1950'lere kadar Anadolü'nün Yahudi ve Hıristiyanlar'dan temizlenmesi, sonra İstanbul'un Yunanistan'la olan bağları ve nüfusun göçünü nedeniyle kumardan arındırılması paralel işleri ifade edilmiştir. Nitekim 6-7 Eylül olaylarından birkaç ay sonra başlatılan işçi dalgasıyla, "ulusal homogenleştirme" planında önemli mesafe katılmıştır.

6-7 Eylül saldırılarının üzerinden tam 50 yıl geçti. Son dönemlerde sık sık gündeme gelen provokasyonlara baktığımızda din ile buğün arasında bir fark yoktur. 50 yıl önce sınırlar hedefleri buğün başta Kerkent olmak üzere muhalifler, devrimciler hedeftedir. 6-7 Eylül olaylarında "milliyetçiler" yağma yapan dönemin dışları bakarı Fatih Rüşdü Zorlu İngiltere'deki toplantıda "Kıbrıs'taki İngiliz hakimiyeti"nin devam etmesini istemiyordu. Buğün de Proben'de, Bozhatık'e işleri başlamış iller gibi saldırılırken, 6-7 Eylül sergisine saldırıda "Türkiye Türk'ür, Türk Kalacak" diye bağırırken, ülkemiz emperyalıma sabırlı, İnkılab'tan ABD usulünü kalmaya devam eder.

Şovenizm, milliyetçilik egemenler için her dönem siyasal rant elde etmenin bir aracı olmuştur. 50 yıl önce olduğu gibi buğünde "milliyetçilik", "ulusal hassasiyet" maskesi altında kendi düşüncelerini sürdürmenin yollarını provokasyonlarda, işçi partilerinin de arasındadır. Halkları birbirine kendilerini güç elde etmeye çalışmaktadırlar. 28 Ocak 2004'te Ermeni meselesi üzerine yaptığı söyleşimde R. Tayyip Erdoğan "Tarihte Ermeniler'in de, bizimde yaptıklarımız var, önemli olan güçlü olmaktır. Eğer güçlü olmazsanız size çok elbise dikerler, 6 Galü olursanız bunun hepsi ortadan kalkar. "dışlanılmıştır."

6-7 Eylül olayları tarihte kara bir lekedir. Özal oligarşinin 50 yıldır sürdürdüğü politikaların çarpıcı bir örneğidir. Özal bu tarihten değeri sonuçlar çıkarabilmektedir. Kimileri gibi 6-7 Eylül olaylarını izletirken buğün yapılan provokasyonları "halkın kızı" "Ustadaşların hassasiyeti" demenin iler-tutur bir yanı yoktur. Aksiye yaratılmak istenen provokatif ortamı, uyarılmak istenen politika-

ları güçlendirmektedir. Hergeç milliyetler olursa olsun hiç bir halkın birbirleriyle bir sorunu yoktur. Sorun egemenler arasında'dır, egemenlerin çıkarımlarıdır. Ue Anadolu halkları bu olaylara gelmemeli, alet olmamalıdır.

TERÖR DİYE DİYE...

11 Eylül halklara saldırı için ABD başta olmak üzere tüm emperyalistlerin dünya halklarına karşı kullandıkları bir jüri oldu. Bütün dünyayı ve dünya halklarını etkileyen, öncesi ve sonrasıyla tartışılan, bu yıldadır ki hafızalara kazınır bir jüri, bir milletti.

11 Eylül öncesi ABD açısından değerlendirilirse, anti-emperyalist eylemlerin kitleselleştirilmesi yapıldığı bir dönemdir. Küreselleşme karşıtları Seattle'da, Cenova'da ve daha birçok ülkede büyük kitlesel eylemlerle sesini duyurmaya çalışıyordu. ABD'nin kimyasal silahsızlaşma Anlaşmasını reddetmesi, Kyoto Sözleşmesini reddetmesi, Petrol bölgesi Ortadoğu'da denetimini kuramaması nedeniyle kendi inisiyatifi dışında Irak'la, gerekirse de İran'la ilişkiler geliştirilmeye çalışılıyordu. Irak'la yaptıkları embargo delinmişti. Japonya, Rusya ve AB ülkeleri ve daha birçok ülke ABD'nin boykotuna rağmen İran'la ilişkilerini sürdürüyordu. Latin Amerika ülkelerindeki tepkiler büyüyordu.

O günleri şöyle bir hatırlarsak, TV'lerde, büyük kitlesel eylemlilikler, çatismalarla sürüyordu. Küreselleşme karşıtları her taraftan seslerini yükseltiyordu. Büyüyen bu anti-emperyalist öfke ABD açısından durdurulması gereken gelişmelerdi. Çünkü, imparatorluk hayalleri tehlikeye giriyordu. ABD'nin sürecinin sona ermesi için 11 Eylül saldırısı yapardı. Bu jüri tersine çevirmek için bulunmaz fırsat oldu. Mihareyi qatmak için kılıf hazırdu. Ve bundan sonra ABD her politikasında 11 Eylül'ü kullanacak.

"El Kaide, Usame Bin Laden saldırısının sorumlusuydu!" "Terörüstü" ... "Gök edilmediydi". Hedefini böyle açıkladı. Ama gerçekte hedefi çok daha büyüktü. Sonuçta El Kafdeymiş, Usame Bin Laden'imiz önemli değilse, o, 11 Eylül öncesi sayılabilecek durumu gözden geçirmek için kullandığı bu jüri. "Terörizm karşı Savay"ın tonuna sıkı uçuşla burakılarak Ortadoğu ve bölgesi için yeni savaşlar planlandı. Yeni birer ordu, her ülke ABD için "Terörizm" ölümlerine destek veren bir ülke olabilirdi. İmparatorluğun marifetini kaybetmeyen kim olursa olsun hedefti. Dünya şöyle bir seçimle karşı karşıya bulundu: "Ülkeler seçmek zorunda, ya bizimledir, ya da teröristlerle" diyordu ABD. Söylenen seçti. Gözdeği veriliyordu.

ABD, bu jüri sonrası "Terörizm karşı" kampanyasıyla dünyayı itaatte zorladı. Afganistan'ın işgalıyla, tepesine indirilen bombalarla mesaj verildi. AB ülkeleri, Latin Amerika ve diğer ülkelerdeki ABD

karşılığı muhalefeti, Ortadoğu'daki yönetimleri sindirme hedefi taşıyordu. Bu süre kadar İmparatorluk hayali önünde engel olarak görülüyor her ülke, en küçük bir muhalif ses hedef tahasına konuldu.

Afganistan'da El Karde vardı, Usame Bin Laden vardı, yok edilmeliydi. Çünkü; Terörle karşılaşıyordu.

Irak'a saldırıldı; El Karde orada olabilirlerdi. Hem terörist bir ülkedeki hemde kitle imha silahları vardı, yok edilmeliydi. Çünkü; Teröre karşılaşıyordu.

Dünyayı, askeri gücünü de kullanarak demokrasilerle terörizm arasında kendince kutuplandı. Siz demokrasiyi ABD'nin impara taşıyacağını parçakleştirme işi olarak anlayabiliyorsunuz. Bütün ülkeler hisseye gelmeliydi.

İlk olarak Ortadoğu ya, büyük petrol yataklarını ele geçirmeli Irak'a baskın yapılmalıydı. Önce Irak, sonrasında İran ve Suriye Asya'daki hedef ülke K. Kore, J. Amerika'daki muhalif güçler "Terörizm" söylemleri altında engel olmaktan çıkarılmalıydı.

İran'a kimyasal silah konusunda yaptığı baskılar ayrı beyaz ortododur. Burada İran'ın direnmeye devam etmesi konusunda dışarılar şüphelidir. Şimdi diplomatik yollarla hisseye getirmeye çalışıyor. K. Kore keza yine öyle.

11 Eylül ölümleri açısından da İleri yönlü yaşanmıştır. Birinci yönü; AKP'nin, ABD emperyalizminin verdiği mesajı çok iyi anlamış olmasıdır. İşbirlikçilikte bütün hükümetleri esas bir noktaya gelmesi bu yöndedir. AKP'nin, Irak işgalinde yapmadıklarını, Afganistan işgalinde, Afganistan işgalinde yapmadıklarını Irak işgalinde yapma tebi, bu yöndedir. Efen-disine hizmet için kendini paralamıştır. Neelise bu yönden mesajı yapmıştır. Asker gönderme ve üslerin kullanımında halkan muhalefeti olmaz çok daha İleri gidecektir elbette. Afganistan'a asker gönderdi ama Irak işgalinde halk muhalefeti karşısında gönderememiştir. Üslerin kullanımı konusunda da İleri adım atılmıştır.

ABD'nin hedefleri açısından hayata geçirildiği birşey olmayabilir. Elbette bu hedeflerine o kadar kolay ulaşamaz ve ulaşamıyor. Bütününden bakışımızda işgal ettiği bölgeler onun için bir amaç olmuyor. Çünkü Irak gerekçeyle Afganistan'daki direnişler elini kolunu bağlamıştır. İleri bölgede Amerikan askerlerine yönelik eylem yapılması için yola çıkıyor. Özellikle Irak bir Sendromla oluşmuştur. Vietnam savaşı sonrası yapıldığı gibi işbirlikçi yönetimlerle orada kurmak istediği istikrarın çok uzatılmaktadır.

Politikaları önünde diğer bir engel ise tüm dünyada ve

kendi ülkesinde polisler muhalefettir. Savaş karşıtı, ABD karşıtı eylemlerin, tepkilerin dünyaya çıktığı, bir süreç olmuştur. Ülkemizde açısından da ABD emperyalizmine yönelik eylemlerin, tepkilerin arttığı bir süreç olmuştur. Anti-emperyalist tepkilerden ABD korkmalı değildir. Eyleme katılım bir yandan anti-emperyalist bir öfke vardır. İstisnai araştırmalarda % 70-80'lik düzeydedir. Tüm ülkelerde savaş karşıtlığı anti-emperyalist eylemler hiç bu kadar sıklıkla yapılmamıştır. Savaş nedeni olarak kitle imha silahları yalanı kendini uurmıştır. Kendi ülkesinde de meşrulluğunu yitirmiştir. O yüzden tepkilerde hiç bir dönemde olmadığı kadar çok olmuştur. Tabutların artması ile ülkesinde bu tür eylemler Bush yönetimini köşeye sıkıştırıp. Yeniden pehlivan misali güçler meydanında debeleniyor. Daha ne kadar debeleneceğini de süreç gösterecektir.

ABD emperyalizmi elbette bu potansiyele tersine geçirmek için hiç bir fırsatı kaçırmamıştır ve bundan sonra da kaçınmayacaktır. İpleri elinde sıkı tutması gerektiğini çok iyi anlamıştır. Aksi halde kendi sonunun pek hayırlı olmayacağını bilir.

Yasanan tüm gelişmeler, olaylar küreselleşen dünyamızda küresel bir etkiye sahip bir yenden başlayıp tüm dünyayı etkiliyor. Elbette bu egemenler ve halklar açısından da böyledir. Egemenler kendi ülkelerindeki muhalefeti, engel olarak gördükleri her şeyi yok etmek için kolları sıvamıştır. Perfor diye diye halkların katılımı meşrulaştırılmıştır. İnsan hakları naja kaldırılmış, yasadışı yasağa yasak konulmuştur.

11 Eylül sonrası emperyalizmin arttığı başka yasaları, budandığı demokratik değerlerle diğer ülkelere, emsal teşkil etmiştir. İhtiyaçlı sosyal sosyal harcamalar karşısında askeri harcamalar % 100 artırılmıştır. Çok uluslu şirketler işçileri işten çıkararak, işsizlik yardımları naja kaldırılmıştır.

Londra da yapılan 4 Temmuz saldırısı sonrasında yasaların gelişmeleri de bu açıdan değerlendirilmelidir. Etkileri 11 Eylül kadar olmasada gelişen bir sürecin parçasıdır. Yine bu saldırılar sonrası "terör, terörist" edebiyati üppelidi. Her Ge, kelimesi bitirimin "terör" "terörist" olduğu bir ortam yaratıldı. Tüm egemenler açısından da başka, katılım ve yasaklar için tam da uygun zamandı. "Vatandaş Yasası" denilen "hak ve özgürlükleri yok eden perisi ve başka bir yasa çıkartmaları geri durmamıştır. Bu yasa ile burjuva hukukun kuralları bile hiçe sayılmıştır. Göçmenlere ve mülteciyelere yönelik saldırı ve hak gaspları, güncellenmiş gelişmiştir. "Oyunun kuralları değişti" denilerek anti-terör yasası çıkarılmıştır.

Diğer emperyalist ülkelerde bu konuda faide kalmamıştır. İtalya, Danimarka, Hollanda, Almanya'da da anti-terör yasaları arka arkaya çıkarılmıştır. Kendi halklarına baskı, hak ve özgürlüklerde sınırlama getirilmiştir, yabancılara dâimiyeti peşinleştirilmiştir. Özellikle mülktaşmanlara yönelik saldırı ve hakaretler artmıştır. Göçmenlere yönelik çıkarılan yasa ile ülkeden atılmaları peşinleştirilmiştir. Göçmenlerin uzağına, sokak ortasında "slipçeli" diye uurma "özgürlükçü", "terörün özer veya tesviki edilemez", "ustan haini" denilip ömür boyu hapis cezası verilmesi gibi. Ki bu saydıklarımız sadece birkaçıdır.

İlkemiz açısından da farklı değildir. Terörle Mücadele Yasası'nda uygulanacak olan değişiklikler bizim ülkemizdeki yarı-sosyalist "demokrasinin baskısı" Avrupa yıldız yıla değiştirilen baskı yasalarıyla bünyeye uyarlanmıştır. Bunun halk açısından bir cereza yaratılmıştır.

Tüm dünyada nerede saldırı, işgal, hak ve özgürlükleri kısıtlama varsa arkasında "terör" diye diye teröristlik yapan Amerikan emperyalizmi baskı olmak üzere emperyalist ülkeler vardır. 11 Eylül ve 7 Temmuz saldırılarını bu yüzden depelemek gerek. Bu terörist ülkelere karşı hak ve özgürlükler mücadelesini bilyetmek ve birleştirmek ise dünya halklarının görevidir.

12 EYLÜL 1980

Belki kimimiz bu tarihte doğmamıstık, kimimiz elinde şekerli oyun oynuyorduk. Belkide o gün okulları bizzat yaşıyorduk. Evimizden dışarı çıkamadık, genterimizi kör bir zindanda geçirdik, belkide böyle geldi okara eylül gün= bizlere...

12 Eylül'de doğan çocuklar bugünün gençleri oldular. Belki bazıları o tarihte ne olduğunu bile bilmiyor, bazıları bir-iki kelime (saf-sal çatışması, darbe, asker yönetimi almış diye) duymuş. Ama genel olarak göğü o tarihte yaşananlardan habersiz. 12 Eylül'ün bugün gençlik üzerinde yapmaya çalıştıkları ayrı bir yazı konusu. Bu yazı bunu ayrıntılandırmayacağız.

12 Eylül 1980'de ne oldu?

Ülke yönetiminde, başbakan Demirel, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, Genelkurmay başkanı Kerem Evren vardı.

12 Eylül 1980 Cuma Günü saat 04:00'te 12S, istiklal Marşı'nın okunmasıyla birlikte yayına geçer. Marşın bitiminde Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Kerem Evren imzasıyla yayınlanan Milli Güvenlik 7-1 numaralı bildirisi okunur.

« Yüce Türk Milleti!

Büyük Atatürk'ün bize emanet ettiği ülkeyi ve milletiyle bir bütün olan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, son yıllarda izlediğiniz gibi dış ve iç düşmanların tahriki ile varlığına, rejimine ve bağımsızlığına yönelik fiili ve fiziki haince saldırılar içindedir...

Atatürkçülük yerine intikali ve diğer sapık ideolojik fikirler arietilerek sistemli bir şekilde ve haince ilkokullardan üniversitelere kadar eğitim kuruluşları, idare sistemi, yargı organları, iç güvenlik teşkilatı, işçi kuruluşları, siyasi partiler ve nihayet yurdumuzun en masum köşelerindeki yurttaşlarımız dahi saldırı ve baskı altında tutularak baltanma ve iç harbin esirine getirilmiştirlerdir. Kısaça devlet gaspiz bırakılmış ve acze düşürülmüştür.

(Bingön, 11 Eylül 2005)

Genelkurmay'ın bu bildirisinden sonra tüm ülkede sikiyönetim ilan edilir. Sikiyönetim koşullarında 650 bin kişi gözaltına alınır, 1 milyon 683 bin kişi jistlerin, 230 bin kişi yargılanır. 517 kişiye idam cezası verilir ve 50 kişi asılır. 4 bin kişi yurttaşlıktan çıkarılır. 300 kişi süpheli şekilde öler, 937 film silinir, 23 bin 677 derneğin faaliyeti durdurulur. (Bu dernekler içerisinde köydemeklerinden işçi sendikalarına kadar birçok dernek vardır.)

3 bin 854 öğretmen, 120 üniversite öğretim üyesi ve 47 hakemin işine son verilir. Gazetelerin 300 sun yayına izni verilmeyişi, 39 tan gazete imha edilir ve hapishanelerde 299 kişi hayatını kaybeder.

İşte 12 Eylül'ün rakamlara yansıyan bilançosu bunlardır. Rakamlardan ve Genelkurmay bildirisinden de yasanları, antlaşmaları zor değildir.

Oligarşi neden böyle bir cuntaya ihtiyacı duydular?

Oligarşinin böyle bir cuntaya gereksinim duymasının birçok nedeni vardır elbette. Bu yazıda en temel nedenleri ele alacağız.

Cuntanın ortaya çıkışı o dönem içinde bulunan koşullardan ortandan ayrı değildir. Şüphesiz.

Ülkede halkın ilerici devrimci bir potansiyeli mevcut, gençliğin mücadelesi büyümekte, örgütlenmeler gelişmektedir. Yani halkın örgütleniş süreci hızlanmaktadır.

Ve o dönemlerde yaşanan maraz katliamı hazınelardadır. Yani devlet cunta öncesi de halkı birbirine düşman etme çalışmalarında bulunmuştur. Halkı birbirine kırdırmaya çalışmıştır.

«Türkiye'de gelişmeler aje bir noktaya gelmiştir ki, TSK Silahlı kuvvetlerinin müdahalesinden başka bir çıkış noktası görülmemektedir. (Us Amed Forcos, Haziran 1980)

ABD böyle demistir ve onun dediği gibi de 12 Eylül 1980'de ordu darbeyle yönetimi almıştır. Emperyalist ejendinin istediği olmuştur.

Cunta öncesi; yeni sömürge olan Türkiye'de emperyalizmin çıkarlarının riske girmesi söz konusudur. 24 Ocak soygun kararları uygulanmamakta, anti oligarşik, anti emperyalist mücadele büyümektedir. Bunlarda emperyalistlerin çıkarlarını riske etmektedir.

İşte bu nedenlerle oligarşi ejendilerinin tezvil ve omayı ile 12 Eylül 1980 darbesini gerçekleştirmiştir. Ve bu darbeye Millî Güvenlik bildirisinde yayınladığı gerekçeleri bulmuştur.

12 Eylül'ün yarattığı sonuçlar

Cuntanın insanlar ve toplum üzerindeki etkileri tartışılmaz. Halkın her kesiminde derin izler bırakmıştır.

İçerden - memnun, gençlerden yaşlılara, köylere, öğrencilere, sığırına sokularına kadar herkeste etkileri vardır 12 Eylül'ün ve bugünde hala bu etki sarmaktadır.

12 Eylül'ün zulmüne direnenler olduğu gibi sığınmacılar da oldu. Kendine sol diyen birçok grup 12 Eylül'ün ayakseslerini duyduğunda çareyi yurtdışına kaçırmakta buldu. Hapishanelerde zulmün katmerlisi yaşandı. Ama zulme boyun eğilmedi. Metris direniş kaleisi oldu. Cuntacılar Mamak'ta teslim almanın hevesi ile Metris'e saldırdılar ama direnişin duvarlarına çarptılar. Metris'i kıplaya çeviremediler.

12 Eylül ile ülkemizde Faşizm kurumsallaştı.

Bunun anlamı, ülkede bir askeri cunta olmayacaktı ama iktidarlar sınıflar mücadelesinin gelişimine göre cuntanın yaptığı herşeyi yapabileceklerdi.

Bunu ise çıkardıkları yasalarla, kurumlarıyla yapacaklardı. Ve YÖK, DGM, RTÜK gibi kurumlar 12 Eylül'ün ürünü olarak çıktı.

Haklıların mahkum
edildiği bir ÷lkede
bütün doğruların
yeri cezaevidir.

(THOREAU)

İçerimler halkın her kesimini susturmaya, apolitikleştirip örgütsüzleştirmeye çalışmaktadır. Bunu yasaları, kurumları, politikaları ile yapmaktadır.

Başta da dediğimiz gibi 12 Eylül ülkenizde denizleri bırakmıştır. Ama iz bırakması, 12 Eylül'ün o dönemi de geçiştirip bittiği anlamına gelmiyor. Bugünde sürmektedir. Bugünkü istekçiler zulümler 12 Eylül'e atılmaktadır. Katliamlar, kaybetmeler, infazlar yine sürmektedir. Ulucanlar'da, 19 Aralık hapishaneler katliamında yazanlar cunta döneminde bile görülmüştür.

12 Eylül'ün zulmü halklar üzerindedir ama zulmün karşısında da direnenler her zaman olmuştur.

Haklıların mahkum
edildiği bir ülkede
bütün doğruların
yeri cezaevidir.

(THOREAU)

SABO'nun yolundayız!

DIYALEKTİK MATERİYALİZM

Gecen sayımızda "Doğru Düşünme" konusunu ele almıştık. Je sistenli bir düşünceye sahip olmanın tek yönteminin diyalektik yöntem olduğunu belirtmiştik. Bu sayımızda da Diyalektik Materyalizmi inceleyeceğiz. Bunun için öncelikle felsefe nedir, temel felsefe akımları hangileridir, sorularına cevap vermeliyiz. Felsefe; insanın doğayı ve toplumu açıklamak, bilinmeyenler hakkında doğru, gerçek bilgiye ulaşmak için geliştirdiği düşünce sistemidir. Bu nedenle felsefe mantığın da temelini oluşturur.

Felsefe, bir bilim dalı olarak ilk kez M.Ö. 5. yy. da ortaya çıkmıştır. Ondan önce felsefe ve doğa bilgisi bir birtimden ayrılmış değildir. Doğa bilimlerini geliştirmediklerinden olayların maddi açıklaması yapılamıyordu. Bunun yerine prunlara dayalı çok çeşitli düşünel açıklamalar yapılmıyordu. Toplumun ve bilimin gelişmesiyle felsefe de yavaş yavaş bağımsız bir bilim dalı olarak ortaya çıkar. Bu M.Ö. 5. yy. yeni kitleci toplum dönemine denk düşer.

Felsefe deyimini ilk kullananlar Antik Çağ Yunanlılarıdır. Yunanlı düşünürler doğadan yansıyan nesnel gerçekliğe dayanarak düşünce oluşturmaya başlarlar. Düşünceyi maddelerden, gerçeküstü hayallerden arındırmaya çalışırlar. Yani ilk felsefecilerin hareket noktası materyalizmdir. Ancak bilimler henüz yeterli olmadığından pek çok bilinmez seye açıklama getirmeye isteyen insan düşüncesi, pratikten, maddi yaşamdan kopar. Böylece bilimin denetiminden kaçan felsefe yine M.Ö. 5. yy. dan önceki gibi düşünel alanda gelişir. İnsanlar bilimsellikten kopan düşünceleri soyutlayıp kavramlaştırarak, bunları metafizik, yani sorunsuzca dek değişmez tanımlara dönüştürürler. Dünyayı doğrudan doğruya gözlemle, deneylerle açıklayan idealist düşünce dediğimiz felsefi akım böyle ortaya çıkar. Böylece felsefe iki büyük akıma bölünür; idealizm ve Materyalizm.

İşte M.Ö. 5. yy. da günümüzde kadar idealizm ve materyalizm, iki karşıt akım olarak birbirleriyle mücadele içinde gelişir. Bu iki akım arasındaki mücadelelerin süz, dolayısıyla felsefenin 2500 yıldır gelişmeye çalıştığı temel sorun; düşünce ile varlık, bilinç ile madde arasındaki ilişki sorunudur. Bu sorunun çözümü aynı zamanda bilgiye ulaşma metodunun ve mantığının da temelini oluşturur. Bu nedenle felsefe diğer tüm bilimlerin üzerinde bir bilim dalı olma özelliğini kazanır.

Felsefenin ortaya çıkışını kısaca belirttikten sonra, iki temel felsefi akımı tanımlayalım.

İDEALİZM; düşünceye öncelik verir. Düşüncenin kendiliğinden var olduğunu ve maddelerin düşüncenin yansıması olduğunu savunur. "Aslında bizim duyduğumuz her şeye karşılık bir maddi dünya yok. Bizim var sandığımız maddi dünya sadece düşüncemizin yansımasıdır." der. Bu mantık kendi gelişimi içinde bütün maddi dünyanın yaratıcısı olan evrensel bir düşünce, yani tanrı fikrine kadar varır. Böylece tek tanrılı dinler, idealizmin ürünü olarak ortaya çıkar.

MATERİYALİZM; maddeye öncelik verir. Maddelerin var olduğunu, düşüncenin de

~ Öğrenmek, bitmek bilmeyen aicekli bir yoldur ~

maddenin beyindeki yansımaları savunur. Materyalizm, idealizmin aksine bilimsel ve gerçektir. Doğayı, olayları bilimsel olarak ele alır ve inceler. Kısacası materyalizm evrenin bilimsel açıklamasıdır, diye biliriz. Bu nedenle de materyalist bakış açısı bilimi geliştirmiştir.

Materyalizm düşünceleri reddetmez düşünce maddenin yansımasıdır. ve madde üzerinde dejistirdi-olnüstürücü etkide bulunur. Materyalistler düşünceye bu temelden bakarlar.

DİALEKTİK MATERYALİST FELSEFE

Doğru düşünceye ulaşmak için, bir olayı gerçek boyutlarıyla kavrayabilmemiz, yorumlayabilmemiz ve sonuç çıkarabilmemiz için o olayı kaba pürüzsüzlikle ele almak yetersizdir. Çünkü duyularımız da belli sınırlıdır. Doğru ve gerçeği gözlemlemek yapmak, doğru sonuçlara ulaşmak için, olaylara pedasım yöntemimiz, inceleme ve açıklama yöntemimiz olmalıdır. Bunu da bize dialektik yöntem verir. Dialektik bize doğanın, toplumun ve düşüncenin gelişimine yön veren genel yasaları sunar.

Kısacası bilimsel felsefe Dialektik Materyalist felsefedir. Bu da Marksizmin temelidir.

Doğanın, toplumun ve düşüncenin gelişimini izlediklerimizde her şeyin birbirine bağlı dört yasa olduğunu görürüz. Bu dört yasa dialektik yöntemin temel yasalarıdır.

1.) Her şey Birbirine Bağlıdır: Doğadaki her şeyin gelişimi bir birinden bağımsız, tek başına değildir, ilişki içinde dir. Doğayla karşılıklı olarak birbirini etkiler ve birbirine karşılıklı olarak bağlı bir bütün oluşturur. Buna karşılıklı etki yasası da denir. Örneğin bir olayı anlamak ve tanımlamak için meydana geldiği yere, zamana, etrafındaki gelişmelere vb. bakarız. Bu bir insanın büyümesi, iki insanın tartışması, bir ağacın meyve vermesi ya da trafik kazası gibi doğada ve toplumda olan her şey için geçerlidir. Aynı zamanda büyük olan bir şeyi sadece büyükle de değerlendiremeyiz. Bunun mutlak bir örneği, yıl gelişim seyri vardır. Örneğin; yıl sonunda okullar açılır ve verilen kayıt parasına göre çocukların sınıflara tasnif edildiğini, para-p para eğitim verilen okullar olduğunu görürük. Sınıflı kayıt parası veremeyen bir ailenin çocuğunun yıl sonunda karnesinde zayıf olduğunda bu çocuk için "başarısız" diye bilir miyiz? Ya da özel okullarda okuyan çocukların bilginlikle, normal bir okulda okuyan çocuğun bilginliğini kıyaslayıp biri için zeki, diğeri için aptal diye bilir miyiz? Elbette ikisi de doğru olmaz. Çünkü öğrenimin belli düzeyine bakarken verilen eğitime, okulların koşullarına da bakarız. Bunlar bile yeterli değildir. Çünkü çocuğun eğitiminde belirleyici olan aile, bulunduğu çevre, arkadaş ilişkileri vb. etkiler de vardır. Çocuk, içinde bulunduğu tüm koşullarla, toplumla bir bütündür. Doğayla, oru toplumda, toplumsal gelişmelerden soyutlayıp tek başına ele aldığımızda doğru değerlendirme yapamaz ve doğru sonuca ulaşamazız mümkün değildir.

2.) Her şey Hareket (Gelişim, Değişim) Halindedir: Doğadaki ve toplumdaki her şey sürekli değişim ve gelişimindedir. İnsanlar doğar, büyür, yaşlanır ve ölerler. Ağaçlar tohum halinde toprağa ekilir, her tohumdan yeni ağaç yetişir, yeni ağaçtan yeni meyveler, meyvelerden yeni tohumlar... Hiçbir şey duragan değildir. Her şey geçmişten geleceğe bir değişim halindedir.

Örneğin dünya milyonlarca yıl önce büyük bir halinde değildi. Soğuk, kışların oluşması vb. ile büyüme geldi. Yine toplumların gelişimi de büyüdü. İlk çağlardan itibaren günümüze dek insanların da bir gelişimi vardır. Ve bu toplumların gelişiminden bağımsız değildir. Toplumlar değiştiyse insanlar da

~ Öğrenmek, bitmek bilmeyen sığaklı bir yoldur. ~

değiştir. Bunun bile bir insan için "değişmez" diyebilir miyiz? O zaman düzen içinde yaşıyan herkesi düzene teslim etmiş olmaz mıyız? Oysa ki hepimiz düzenin içinden geldik. Ve ilk öğütlendiğimiz zamana -kalmıza- bugün arasında büyük farklar vardır. Her gün öğrendiğimiz yeni bilgilerle, edindiğimiz tecrübe ve birikimle de her gün değişmeye, gelişmeye devam ediyoruz.

3.) Nicel Birikimler Nitel Değişimleri Oluşturur: Diyalektik'in bu yasası da önceliklerden bağımsız değildir. Her gelişim aynı zamanda bir birikim de içinde barındırır. Ve bu birikimler belli bir aşamadan sonra niteliksel bir değişim sağlar. Bir önceki maddede hepimizin düzen içinden geldiğimizi söylemiştik. Düzen içinde yaşadığımız haksızlıklar, işsizlik vb. ile düzenin perçem yüzüne geçiyor. Ve devrimci düşüncelerle tanıştıkça, çabamız devrimde olduğunu öğrenmeye başlıyoruz. Tüm bunlar bizde bir birikim sağlar. Devrimci mücadele içinde yer almaya karar verdiğimizde niteliksel bir değişim yaşanmış oluruz. Kısacası artık düzen değil devrimci saptırdayızdır, devrimciyizdir. Bu niteliksel değişim ile birlikte de düşüncelerimizi, davranışlarımızı vb. değiştirir.

Dünya tarihinde yer almış devrimleri de buna örnek verebiliriz. Devrimci mücadele ile niteliksel birikimler pratikmiş ve devrim ile niteliksel değişim sağlanarak sosyalist topluma adım atılmıştır.

4.) Zıtların Birliği (Çelişki): Diyalektik'in en önemli maddesidir. Doğadaki her şeyin, her olayın içinde iç çelişki vardır. Bu çelişimin olumlu ve olumsuz yanları, bir kısmı ve geleceği, almakta olan yanıyla gelişmekte olan yeni bir oradadır. Bunlar hem birbirine karşıtlar hem de bir arada bulunurlar. Bu nedenle de bu durum "zıtların birliği ve mücadelesi" olarak ifade edilir. İşte zıtlar arasındaki mücadele gelişimi ortaya çıkarır.

Örneğin her insanın olumlu ve olumsuz özellikleri vardır. Bir insan için tüm özellikleri iyi ya da kötü diyemeyiz. İşte insanın içinde barındırdığı bu birbirine karşıt özellikler sürekli çatışma halindedir. Kişi olumlu yanlarını büyütmek için çaba harcadığında olumlu yanları galip gelir. Böylece de olumlu bir gelişim ortaya çıkar.

Diyalektik'in derdence yasası olan zıtların birliği ve mücadelesi gelişimin temelidir. Zıtlar bir arada bulunurlar ve sürekli savaşım halindedir. Bu savaşım zıtlardan birinin patibiyeti ile ancak sona erer.

Toparlayacak olursak;

1) Marksist felsefe, diyalektik materyalist felsefedir. Bu doğanın, toplumun ve düşüncenin gelişimine yön veren genel yasaları bulma, dünyayı açıklama, kavrama ve değiştirmenin yöntemi'dir. Burada değiştirmenin altını özellikle çizmek gerekir. Çünkü diyalektik materyalizm kendinden önceki tüm felsefelerden farklı olarak sadece dünyayı açıklamakta kalmaz. Dünyanın değiştirilmesini ve yeniden kurulmasını da içerir. Bu değiştirme işlevi bir yerde Marksist-Leninist dünya görüşünün temelini oluşturur.

Marksist felsefe bize doğru düşünme ve tavır alma yöntemini sunar. Doğru düşünmeye vorkmak için;

1.) Her şeyden önce düşüncenin kaynağının madde olduğunu kabul edecek ve olayları doğru gibi ele alacağız. Ama düşüncenin de olaylar üzerindeki etkisini kabul edeceğiz.

2.) Ele aldığımız olayı, olguyu, başka olay ve olgularla perçem bağları içinde ele alacağız. Zaman, yer, zaman ve mekânı dikkate alacağız.

3.) Olayı, gelişimi içinde değerlendirecek, süreç olarak kavrayacağız.

4.) Bu sürecin nicel değişikliklerden nitel değişikliğe doğru olduğunu kabul edeceğiz.

5.) Değişime yol açan iç çelişkiler olduğundan olayın ve ya olgunun iç çelişkilerini inceleyeceğiz. Bu çelişkilerin niteliğine göre tavır belirleyeceğiz.

~ öğrenmek, bitmek bilmeyen çiçekli bir yoldur ~

Doğru bir dđşünceye varmak için izlemeniz gereken yol, diyalektik yöntem budur. Bir dđşüncenin doğruluğunu kesin olarak anlamanın yolu ise onu pratiğe uygulamak ve pratikte ortaya çıkan sonucu esas almaktır. Pratikten çıkan sonucu göre dđşüncemizin eksik ve yanlıklarını düzeltmek ve yoldan pratiğe dökmek gerekir. Pratik sürecin devamı için de dđşüncemiz daha da yetkinlesir ve doğruya daha fazla yaklaşır. Teori ve pratik birbirinden ayrılmaz. Je pratikten kaynaklanmayan dđşünce gibi, pratiğe uygulanmayan dđşüncenin de bir değeri yoktur.

3 BİN YILLIK İNSANLIK TARİHİNİN
HESABINI YAPMAYAN İNSAN
GÜNÜBİRLİK YAŞAYAN İNSANDIR

Goethe

~ Öğrenmek, bitmek bilmeyen nicekli bir yoldur ~

MÜFREDAT KARMAŞASI

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), okullar açılmadan önce bir müfredat hazırladı ve kamuoyuna sundu. Amacı, artık insanların püsüne püsüne batan, eğitimdeki ezbercilik sorununu çözmektir. Artık bilim adamları, öğretmenler, üniversite görevlileri, bilim bilinceli kesim bu konuyu ayıkla çıkarmıştı. Öyle ki ortaöğretim ve lise sınavları yapılan sınavların sonuçları bunu ayon beyan gösterdi. Son sınav da "0" alan öğrenci sayısı bunun ispatıdır işte.

Ancak hükümetine bağlı MEB de bu fiyata kendi reform hikayeleri çerçevesinde değerlendirdi. Bu sorunu çözmek (!) için kolları sıvadı. Tüm birimlerini harekete geçirdi. Hatta bu kusveyi sunarken, AB'den de vazgeçemedi elbette. Bu faaliyetleri AB'ye gösterebilmek için yaptığını açıkladı.

Makum artık eğitimden sağlığa, spordan sanata her alanda AB ve AB ülkeleri ile ortaklaştırılmış faaliyet projeleri var. Hükümet ve ilgili bakanlık hepsini sıra geldikçe teker teker kamuoyuna açıklıyor. Eğitimin de mevzisini geldi. Bu yüzden o da gündeme sokuldu. Kısacası eğitim yoluyla çocuklarımız da, gençlerimiz de Avrupa pazarına sürüldü. Projeye göre Avrupalı eğitimciler yüksek miktarda bir yatırım yaptı. Hızlı sürenen unakıtanca kafa bu rakamın üzerine attı. Öyle ki AB'ye dayanarak çıkarılan projelerde Türkiye'nin profili bile dikkate alınmadı.

Büyük tantonlarla ilan edilen yeni müfredata göre sekileenecek eğitim programı, ilk ve ortaöğretim öğrencileri için beklenen sonuçları vermedi. Henüz tam olarak uygulanmasa da, teorik ve pratik açıdan alt yapıya ters düşüyor.

Okullarımızın durumunu ortaya koyup, yeni müfredatı yanına koyarsak şöyle bir tablo ile karşılaşıyoruz:

Öncelikle ezberci sistemi tamamen ortadan kaldıracak öğrenim merkezli bir eğitim modelidir, kısmımızdadır. Ancak sınıflar 50-60 kişilikselerse bu nasıl gerçekleştirilecek belli değildir. Bu duruma göre sınıf mevcudu 25-30 kişiye indirilmelidir.

Her şeyden önemlisi de önceki yıllarda Türkiye genelinde TSE standartlarına göre Hizmet Yeterliliği Belgesi olan 14, Kalite Belgesi olan ise 16 okul var. Bu standartta göre derslikler 40 kişilik, sıralar iki kişilik olmalı. Yabancı Dil, spor, fen, resim gibi bir saat ders için özel oda, salon ve laboratuvar olmalıdır.

Bu durumda yeni sistem öncelikle bu ihtiyaçları gidermelidir. Yeni sistemde bu konular programlanmıştır ancak "eski sorunların çözümü olacak" diye belirtilmemiştir. Programda TSE standartlarından bile bahsedilmemiştir.

Programda yer alan başka bir madde de ilgi çekicidir. Öyle ki her okula "bilgi teknolojisi" isimli bir ders kaydedilmiştir. Ancak buna bağlı olarak sınıflarda verilecek dersler hakkında bir bilgi yoktur.

Liselerde 4 yıl eğitimin başlatılacağı açıklanmıştır. Böylece ders yükü hafifletilip, sosyal aktivitelerle daha çok zaman ayrılacağı belirtilmiştir. Şimdi eski sistemde sorulan ve yıllardır süregelen hazırlık sınıfları ortadan kaldırılıp öğretmenler yabancı dil yıllara dağıtılacaktır. ve yabancı dil eğitimi orta planda tutulup, konuşma pratiği geliştirilecektir. Ayrıca 15 yıldır devam eden süper lise eğitimi de kaldırılıp hepsi Anadolu Lisesi olacaktır. Bu maddeler ilk olarak bu seneye hayata geçirileceği için sonuçları bilinmemektedir. Yeni pilot eğitim sistemi bile uygulanmadığı

icin ayakları havadadır.

İlk ve ortaöğretim için ortaya sunulan "100 Temel Eser" in okutulması planı da yeni bir uygulamadır. Buna göre şu an hayatta olmayan yazar ve edebiyatçıların 100 eseri zorunlu ders olarak okutulacaktır. Bu eserler arasında; Tevfik Fikret'in çoğunluğu şamanlıca kelimelerden oluşan "Sermin" isimli şiiri, yine eski Türkçe'ye yazılmış Dede Korkut Hikayeleri vardır. Bu eserleri ilköğretim çağındaki çocukların okuması oldukça zordur. Ancak bir şablon eşliğinde okuyabilirler.

Bu yıl MEB'in açıkladığı gibi deney yöntemlerle verilen eğitimle değil sorunlarla başladı. Çocuklar denek tahtasına çevrilerek AB planına satıldı. Yine yoksul kesimin olduğu okullarda sorunlar çözülmeyi. Kolej ve özel okullarda ise sadece ücretler arttırıldı.

İstatistikler incelendiğinde ortaya çıkan çarpıcı örnekler AKP hükümetinin yine iflasını gösterir. Örneğin bazı illerinde ahırden bozma okullarda ders süren öğrenciler 76 kişilik sınıfta ders işlenmeye çalışılması... Bu örnekleri çoğaltabiliriz elbette.

Avrupa ülkelerinde kullanılan sistem hiçbir koşulda Türkiye'de uygulanamaz. Bu birakalım sınıfsal çelişkilerin irdelemesini düz montaja bile ters düşer. Çünkü imkan eşitliği, ahlak, yoksulluk, coğrafi yapılarına gibi faktörler vardır. Ülkemizde aş karna ders süren çocuk sayısı, sigilam alpak gibi ille otula piden çocuk sayısı ortadadır. Derstiklerin fiziksel koşulları, sterilliyi henüz tartışılmamışken; MEB'in yaptığı tek şey bir karpaza ille program çıkarıp halkın pışını boyamak. Yine asıl soruna dokunmadan reformlar edebiyatına soyunmaktadır. İktidar olur olmaz IMF programını ortaya koyarak parça parça ülke topraklarını satmaya başlamışlardır. Çocukların sırası henüz gelmemiş ki, onları bu sezon bastadılar pazarı açmaya...

AKP'nin politikaları bizler için hiç de yasırtıcı değildir. Ortada tüccar bir Tayyip, satıcı bir Unakıtan oldukça halkımıza pın yüzü göstermez. Halkımız, bu kafa yapısına emnet edilmiştir. Ne zaman ki bu hükümet tepetaklak olacak o zaman bu sorunlar çözülecektir. Ki asıl çözümlen AKP'nin ortadan kalkması da değildir. Kapitalizmin eğitim sistemi halka sadece bu yazdıklarımızı sunabilir. Sosyalizmde hiç değildir. Çünkü sosyalizm insana değer verir metalağa değil. Kapitalizm çürüdüğü insani de çürütür. Sosyalizm ise gelişimle insan değerini yükseltir.

Bu farklar açıkça pörünüp sosyalizm kuruluncaya kadar, halkımızın çilesi sonuncuya kadar bizler mücadelemizi sürdüreceğiz.

Yolumuzu Aydınlatanlar

Tarih bir ırmak gibidir. Kimi zaman yatağında usul u-
sul akarken, kimi zaman kabarmış, gaşlar---

Ve tarih her zaman halktan yana akar. Ne zaman ki bu
akışa set vurulmaya çalışılsa, her denemesi bir ırmak olup
sürdürür akışını. Bentler engellemez halkın gaşıldayıp
coşkunca akmasını.

Ve tarihin sonsuz akışı içinde tarihi yazarlar, yara-
tanlar vardır. Halkın bağrından çıkıp milyonlara önder-
lik eden yol gösteren. Onları olmaz denileni olur kılanlardır.
Halkların özgürlük ve bağımsızlık savaşında meşaleyi en önde
taşıyanlardır. Vatanın emperyalist işgale karşı savunulan
halkın özgürlüğü için savaşan--- Ve kazonilerle zafetlele
tarihinde sayfalarına adlarını hiç silinmemecesine yazan
önderlerdir onlar.

Ho Chi Minh'dir;

Amerikanın savaş uçaklarına, yığın bombalarına ve en vah-
şi işkencelerine karşı congillarda kazanılan zafetin adı.
Kendisini "dünyanın efendisi" ilan eden ABD'ji Vietnam'
dan söküp atan savaşın önderi Vietnam'luların "Ho
Amcasıdır.

Ho Chi Minh 1925'te Vietnam Devrimci Gençlik
Derneği'ni kurarak yaktı Vietnam'ın Kurtuluş ate-
şini. 1930'de Vietnam Komünist Partisi'nin kuruluşu-
nun önderlerinden biridir. 1946'da Fransa ile Vietnam
arasında başlayan çatışmalardan Amerika emperyalizmi-

nin savaşa dahil olmasına, Vietnam'ın bölünmesine ve 1969 Mayıs'ında Amerikalı emperyalizmini Vietnam'dan çekilmesine kadar Vietnam halkının bağımsızlık ve sosyalizm savaşına önderlik etti. Devrimci bir önderlik altında savaşın halkın devasa emperyalist güçleri alt edebileceği onun önderliğinde kanıtlandı.

Onyıllardır dünyanın dört bir yanında Halk Kurtuluş savaşçılarının dilinde yer alan "Ho Ho Ho Chi Minh, İki Üç Daha Fazla Vietnam" sloganı 3 Eylül 1969'da ölümsüzleşen Ho Chi Minh'in mirası ve varlığıdır.

Mao'dur ;

Halkı örgütleyen, kurtuluşa götürür ustalardan biri. Büyük ustalıklı yöneticisi Çin Devrimi, tam sömürge halkların kurtuluşunun yolunu göstermiştir. Mao'nun 1949'da Halk Kurtuluş Ordusunun iktidarı ele geçirmesine kadar uzanan yaşamı, gerilla savaşının laboratuvarıdır.

Marxizmin - Leninizmin ustalarındandır, Mao "Uzun Süreli Halk Savaşı" teorisine milyonlarca insanı sabırla emekle devrim saflarına taşıyan bir ustadır.

9 Eylül 1976'da ölümsüzleşen Mao, Halkların Kurtuluş Mücadelesinde yaşıyor.

Ve tarihe onurlu bir yaşamıyla adını yazan önderlerden biride Julius Fuçik'tir. Çekoslovakya Komünist Partisi önderlerindedir. Nazi işgalinde tutuklanarak 8 Eylül 1943'de idam edildi. İdamı beklediği hücrelerinde yazdığı "Dar ağacından Notlar" kitabı devrimciler ve vatanseverler için bir direniş manifestosu oldu.

İlter

Gebze Hapishanesi
Kışkırtıcı Sosyal Dergisi

Hic kuşku yok o büyük insanlık
Asırlardan asırlara hep ihtilalcidir
Ki ekme, adalet ve özgürlük kavgası
Büyük insanlığın marifetidir.
Kökleri derinlerde o asırlık ağacın
Aynı yıldızlara değen genç çiçeği
Birkac yıllık kavga hayatıyla
Oluyorsa böyle yaman bir fedai
Demek ki tarih çiçek açmış
Demek ki umut hayata taşmış

Ümit İLTER

EYLÜL'DE

12 Eylül 2005'te, 12 Eylül 1980 cuntasını tekrar hatırlaya cağız. Cuntanın ilanından sonra yüzlerce devrimci, demokrat, aydın ağır işkencelerle tanışarak hapishanelere konuldu. Tutuklanmayanlar ise fikirlerinden ve faaliyetlerinden uzaklaştırılmaya çalışıldı. Bir ülke düşünün ki demokrasi adına, insan hakları adına hiçbir insan konu şampsin, hiçbir kurum çalışmasın. O ülkede tek bir fikir, tek bir insan yaşasın. Tıpkı robotlar gibi, daha da önemlisi köleler gibi. 24 saat içinde köleci topluma dönüş olabilir mi? Fikrîyatta olmaz ama, eğer egemen düşünce böyle çalışıyorsa olur elbet. Bir gecede insanlar sualı, vatan haini ilan edilir. Sakat bırakılincaya kadar işkence görün.

Halka karşı ise; tam anlamıyla bir sindirme operasyonu yapılmıştır.

Önce devrimci muhalefetin yarattığı etki ortadan kaldırılmaya çalışıldı. Örgüt fobisi yaratıldı. Ve her türlü kişi, kurum, kuruluş aracılığıyla örgütsüzlük yayılmaya başlatıldı. Örgüte mensup olduğu ileri sürülen insanların kişiliği, aile yapıları ve birçok özellikleri üzerinden de bu antipropaganda sürdürüldü. Kimisi "problemlî ailerin" çocuğuydu, kimisi de "doğuştan ruh hastası" ydı.

= Ülkemizdeki devrim ve sosyalizm mücadelesi devam ettiği müddetce 12 Eylül'ün yarattığı etki ortadan kalkacaktır. =

ABD'nin eliyle iktidara getirilen Turqut özel Hükümeti'yle halkı tam anlamıyla değerlerinden, kültüründen koparılacak onursuzlaştırılacaktır. Yeni teslim alınacaktır. O dönemde topluma salık verilen köşe dönmeçilik bu politikanın en önemli unsuruydu. Ezen - ezilen, emek - sermaye kavramlarından tamamen uzaklaştırılıp uyurturulmak istenen halka "Türkiye Küçük Amerika" olacak deniliyordu. Bu dönemde tutulan toplum, böylelikle ülke gendeminin dan, hok ve özgürlük mücadelesinden, dünyadaki toplumsal olaylardan habersiz tutuldu.

Bunların yerine futbol gibi aktivitelerle günleri dolduruldu. Seçtiği futbol takımı için hayatını değiştirebilen, ona göre yaşamını programlayan insanlar oldu. Çocuklar küçük yaşta kitaplardan önce futbol takımlarıyla tanıştılar. Onlarca kanala sahip tv'ler devreye sokularak amerika kültürü başladı. Egemenlere göre bir insan böyle yaşamalıydı. Yani yoz ve dejenere bir biçimde. İnsan ilişkilerindeki dürüstlük, paylaşım, sadakat denilen erdemler ortadan kaldırılmaya çalışılmıştı. Bunun yerine de aile içinde bile rekabetçilik öne çıkarılmıştır. Böylesi bir kültürle gelmiştir 12 Eylül. Bugün ABD tarzı yaşam tv'lerden, gazetelerden adeta baskı oluşturun gibi beyinlere sokulmaya çalışılıyor. Medya denilen kurum Amerika için çalışmaktadır. Uygurucu olarak kullanılmaktadır. Ülkede gündem markalarının, sanatçı diye gösterilen şarlatanların hayatları olmuştur. Büyük bir gelir eşitsizliğinin olduğu bir ortamda; bir yandan paralar düğünlerde havalandırılıyor, bir yandan da çocuklar aöplerden yemek topluyorlar.

Bugün Amerika güdümünde faaliyet yürütmeyen tek kurum devrimci kurum ve derneklerdir. Burada emperyalizmin yoz kültürüne karşı halk kültürü dış ile tinnak savunulmaktadır. Aynı biçimde hak sızlıklara karşı çalışmalar yürüttüklerini iddia eden sivil toplum örgütlerinin, reformist yapıların malının dernekleri ise Amerika güdümünde hareket etmektedir.

Devrimci dernekler keyfi bir şekilde, hukuksuz bir şekilde basılabilmekte, çalışanları tutuklanabilmekteyken, diğer kurumlar palazlandırılmaktadır. Sivil toplum örgütlerine ABD kaynaklı bir çok ekonomik yardım yapılmakta, halka yönelik yoz faaliyetlerine destek sunulmaktadır.

Yada farklı bir örneğe bakalım; son günlerde gecekondu yıkımları gündemde. Yıkımlarda ağıktan rol alan kişiler; Belediye Başkanı ve Paayip Erdoğan olarak gözüküyor. Yıkım işi de "Kentsel Dönüşüm Projesi" olarak adlandırılıyor. Ve Avrupalılar'la beraber planlanan istanbul'un "Avrupa Kültür Başkenti" olması üzerine yapıldığı söyleniyor.

Söylen budur. Ancak, gece konda yıkımlarıyla binlerce insan sokakta kalacaktır. Her insanın doğuştan sahip olduğu barınma hakkına saldırı söz konusudur. Bu yıkımları en neden en peryalizmdir. Saldırıda halk kültürüne karşıdır. Halkın sahip olduğu en önemli değer kültürüdür. Onu yarata yarata kültürüdür. Yarınları torunlarına, geleceğe ve tüm insanlığa bırakılan en büyük mirastır. İnsanların evlerinin içine kadar yapılan bir saldırıdır bu. Vatan'ın ABD'ye perkeş' gelme süreci daha tamamlanmamış olacak ki bu saldırı planlanmaktadır. Yada hala gözleri döymeyen egemenlerin ve işbirlikçi AKP'nin satacak yeni kalmamıştır. Önce kendilerini sattılar, şimdi de halkımızın yurdunu satılığa çıkarıyorlar.

Bu durumda ortaya çıkan tek şey direniştir. Halkımız bu yıkımlara direnerek, kendi kültürüne ve haklarına sahip çıkmaktadır. Saldırı yaşam hakkına yöneliktir çünkü.

12 Eylül'ün saldırılarına karşı yürütülen mücadeleye böylesi bir kapsayıcılık içerir. Anadan yirmi beş yıl geçse de Amerika saldırıya kalktı, halkımız da direnmekten vazgeçmemiştir. Bize düşerse halkımızın kültürünü sahiplenmek ve onun için mücadele etmektir. 12 Eylül'ler yaşansa da kaybetmememiz gereken tek değerimiz onurumuzdur. Vatanımızı sevmekte buralarda geçer.

MEKTUP

MEKTUP

Canım Yaurum,

Kara kalın kara gözüm senle hiç ayrılmamıştık bugüne kadar. İcimdeki sana dan özen her geçen gün büyüdükçe büyüyor. Bir ane için evladından ayrı kalmak ne denektir? Düşünüyorum acaba acımı susuzmu, yataırken üstüne örtün var mı diye. Hastay olduğunda bir sıcak çorba yaparı var mı diye. Ellerim kollarım bağlı bir şey yapamamanın çaresizliği içindeyim içinde yanan yangını kararımda duran resimle söndürmeye çalışıyorum. Sohbet ediyorum, dertleşiyorum resimle senle sohbet eder gibi. Rüyama giriyorum sık sık. Bazen hasret gideriyorum niyabiminde bazense hasretliğin kabus olup çıkıyor uyku kollarına. Bazen gözyaşlarımı içime döküyorum, bazende birakıyorum altığı yere kadar. Kara gözüm bir kaç hafta oldu seni görmeyeli. Ertesi geldiğinde biraz buruk biraz dalgın gördüm seni. Biliyorum gelmek istemiyordun böyle görüş yapmak istemiyordun. Ağrıma gidiyor canlağın arkasından konuşmak. Benim içinde çok zor seni öyle bir adım ötede kararımda görmek ama sana dokunamamak, kara gözlerimden öpüp lokunu içime çekememek. Ama yinede seni göreceğim her görüş görünüşle çekiyorum. Her ne kadar görüşler dakikalarla sınırlı olursa da unğda görevinin süre bitiyor sesi sınırlarına dokunursa dokunursa her hafta görmek istiyorum seni. Bu dakikalarla zamanda ne anlatabilirim Li sana yetmiyor görüş zamanı. Bende yarım kalın sohbetlerinizi mektupla tamamlamak istedim.

Canım oğlum, ne ben nede burada bulunan abbların kötr birşey yapmadık. Hakızın kararımda haklinin yanında olduğumuz için buradayız. Bunu sende biliyorsun. Çünkü seni büyütürken bu dâpırlarla yetistirmeye çalıştım. Abblarını sarımsızın bana görüşte gördüğün abblarına anne me iyi bakın demistin delikanlı gibi. Merak etme oğlum abblarını annelerini sever gibi seviyorlar beni, bende onları benim yerine koyarak seviyorum. Ama onlarda hasret bırakıldım burada. Yüzlerini görmediğim evlatlarının ancak bağırsak seslerini duyabiliyorum. Bağırsıyorlar; ancak ağın sana terkü okuyalım diye ancak görevli geliyor: "rahatız duyurum terkü söylemeyin yasak!" diyor. "beni anlayacağın terkülerden bile rahatız duyurur. Sadece terküler mi?"

Görüşe çıkarken nazgalden da dışı görnel istiyorum yüzlerini, parmaklarına dokunmak istiyorum burada engelliyorlar. Kapatıyorlar hemen nazgale. Sevgimizden mi korkuyorlar ne? Sadece evladına mı, sevdiklerine mi? Doğaya bile hasret bırakıyorlar burada. Uzun kalın duvarlarla yetmiyormuş gibi birde tel çekildi duvarlara. Adeta gökyüzünü kısıtlamak için. Tabi sadece onun için değil sevgimizi, özenimizi, acımızı paylaşmamızı engellemek için çekildi bu teller.

Hatırlarmısın sana anlattığım hikayeler! O hikayelerde sevgiyi engellemeye çalışırlar vardı. Ama başarısızlardı. Her zaman kazananlar sevgisini yazatmaya çalışırlar durdu.

Biz de dört duvar demirkapılara nat yazatıyoruz sevgiyi. Evet canım, ben burarlarda böyle yaşıyorum böyle yaşıyoruz. Hiç merak etme iyiyiz. Kendine çok iyi bak.

Seni özenle hasretle kucaklayıp borcuk gözlerimden öpüyorum

Seni canından çok seven Annen

ANI

SENİNLEYİZ ÜMİS

Voltadayız seninle. Adınıyoruz havalarda mayı 5--10--15--
Adımların sayısını sayıyorsun. Ne zaman seninle voltays sık
sam hep böyle sayı saydığını görüyorum. Bir iş dekes
dayanamıyorum sonuyorum sana.

- Neden hep'in havalardırmanın boyunu sayıyorsun? diye.
Gülüyorsun tipli bir yaranmaz çocuk pühtüyle.

- Hani kafese konulmuş kuyruklar var ya. Yaşamak için odört
duvar arasında yaşam mücadelesi verir. Bizimkisinde işte o
kuyruklar kafesine berziya. Tek farkı duvarların üstünün
açık olması.

- Boyutlarını unuttun ama.

- Fuet boyutları. Her voltada sayıyorsun değişmiyor a-
dınların sayısını. Bunda nasıl bakıldığına bakla. Yani in-
sam kafesi ufku geniş olursa burası sonsuz adim gibi
gelir. Ama kafe sınırlı ise istese metreler uzunlu-
ğunda olsun ne fayda.

Sessiz görüntüsüyle pihdi hayatımıza ümitsiz. Kimimiz
gekindik ondan kimimiz çok ciddi bulduk onu ilk
başlarda. Aslında onu tanımadan sohbet etmeden
birlikte paylaşmadan yaptık ilk yorumları.

Hani yaşam pratiği en iyi ders ve hocadır de-
ya. Bizde bu pratik içinde tanışarak seindik. Masa
başı sohbetlerimizin "kahkaha makinesi" dedik kısa
sürede.

Öyle püzel anlatıldığı. Onu dinlemek ayrıca bir
 zevkti. Konuşmaların arasında minicik bir dikkat-
durma otasöz: ya da deyimleri olmazsa olmazdı.

Yaşamın içinde renkli kişiliği çok çabuk öne
çıkaran arkadaşlarımızdandı. Ne zaman köylü - şehirci tar-
tıpması, olsa konuştu. Köylülerin bir nevi temsilci-
si konumunda idi. Tabii bu da kendini köylü
hisseden arkadaşlarımızı oldukça mutlu ededi. Çünkü
Ümüs gibi köylülüğe sayınan kişiyi her zaman zor

bulacaklarını onlarda bilindi.

Bu tartışmalarımız bazen günlerce sürerdi. Kimimiz pes eder yada yorulup çekilirdik. Ama Ümîr'te tük yoktu. O masqada bir kişi kalana kadar mücadelesini sürdürürdü. Sonrada zafeini tüm püs boyuna hepimizle şaka yalla paylaşırdık.

- Ne varsa köylü olmadu var. Gelin bizim saflara dediler.

Emek özevi gibi olgular Ümîr'le bitirilmemiş piyadı. Ne iş olsa yapardı. Hiç bir zaman işini bitirmeden bırakmadığını görmedik. Sadece bu yolları işleri yüklenmelte omuzlanmalta öne çıkıyordu.

Yoldaşlarıyla ilişkilerinde dahada bariz görölüyor, hissediliyordu. Kimin ne sonucu var, neder canı sıkılıyorsa kader görür elinden birşeyler geliyorsa yapmaya çalışırdı. Üstelikte sadece bir komşuyla bırakmaz sonun sözlerle delik takip ederdi. Mutlu sonuçlar aldığında ise yüzü güler neşesini hissettirirdi. Tüm bu yorluyuk koğuşumuzun aranan ablerinden birisi olmuştuk. Aynı yaşta hatta kendinden büyükle bile ablağı yapıyordu. tüm olgunluğuyla.

Her zaman rehberimiz olduk. Olmasaydı devam ediyorduk. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

PARAN KADAR

YAŞA,
OKU,
ÖL...

Memleketimizde yoksul ile zengin arasındaki uçurum öylesine büyük ki, kafamızı ne yana çevirsek karşımıza çıkıyor. Gözümüze çarpmaktan öte, her fırsatta iaine iaine sokuluyor.

Hemen her gün yoksulun iki göz kondusu, başına yıkularak, aoluğa - çocuğuyla sokakta yaşamaya mahkum ediliyor. "Kaçak Yapi", "Devlet Arazisi" üzerine yapılmış denilerek yapılan bu yıkım lardan nedense (!) zenginlere ait villalar nasibini almıyor.

Eylül ayına geldik, okullar açıldı. Önce kayıt telaşı yarandı. Birileri çocuklarına en güzel, en kaliteli okul alıverisleri yaparken, gücü olmayan hallimiz gene en ucuzundan denkleştirmeye çalıştı çocuğunun ihtiyaçlarını. Resmi ağızlar "Kayıt Parası Yok" açıklamaları yaparken, yıka yoksulun belini bükcek paralar istendi, alındı.

Yetmedi tabii, yeter mi? Zengin çocukları iain zaten paralı özel, ayrıcalıklı okullar var, oraya kayıt ettirildi. "Normal" denilen ama niate normal olmayan devlet okullarında da durum farklı değildi. Verdiğin "yardım" okula ödediğin paraya göre daha mini mini bebeklerimizi sınıflandırıyorlar. Aynı okul, aynı koridor iainde, klasik birkaç ihtiyaktan mahrum çocukların okuduğu sınıflar; hemen yanında, kersisinda aynı çatı altında daha donanımlı, duvarları farklı boyalı, yerleri farklı döşenmiş, iainde bilgisayarlı, oturulan sıranın rahatlığına dikkat edecek kadar özenli hazırlanmış sınıflar açıldı. Burada öğretmenler daha özenli ders verecek, çocuklar daha iyi eğitim alacaklar.

Ayrım burada da bitmiyor. Sağlıkta, herhangi bir zaruri ihtiyacımızı karşılar ken karşımıza çıkan aynı uygulama değil mi? Mesela; biz hastane önünde uzun kuyruklar bekledikten sonra dakikalarla sınırlı bir muayyeneden geçeriz. Ama diğeri tir-nağına taş deyse solluğu hemen tam donanımlı bir hastanede alır. Yada zaten ayağına getmiştir doktor. Biz ilaçları nasıl denkleştiririz de alırız diye düşünürken o, özel bakımda yediği önünde yemediği arkasındadır.

Daha yüzlerce örnek yaşarız her gün. Sadece göz gezdirelim, yaşa diklarımızı düşürelim yeter. Yada bakmayalım, görmez den gelelim, hayal kuralım. Bu gerçek gözümüze

gözümüze gelir her seferinde. Çünkü; özellikle sokulur gözümüze Zengin, yani parası olanla parası olmayan yoksul, kalın çizgilerle, uçurumlarla ayrılmıştır. Hersey paranın miktarına göre belirlenir. Ne kadar paran varsa, o kadar iyi olur sun... Aynı okulda iki farklı olanaklara sahip sınıf yapmanın ne mantığı vardır? Daha 6-7 yaşındaki çocuklarında beyine işlemek "sen fakirsin oğlum, kım böyle olanaksızlıklarla ne öğrene bilirsen artık bahtına. Bu senin kaderin" Ötekine de "bak senin koşulların daha iyi, onlardan farklısın, ayrıcalıklısın yani" demektir daha baştan. Öyle ya "Ağaç yaşken eğilir" herkes, her yerde ne olduğunu bilmelidir. Daha çocuk yaşta öğretilmelidir ki büyüdüğünde istedikleri gibi "yararlı" bir insan olsun.

Öyle ayırmışlar ki bizi yaşamın her alanında. Ama aynı zamanda bunlara şaşırılmamamız, kırıksanamamız isteniyor. Şimdide mezarlıklar parcelleniyor. Yani zenginler mezarlıkların en güzel yerine gömülecek, fakirler daha kıyı, köre yerlere. Öyle ya yaşam boyunca önce ayrıcalıklı yaşayanlar bizimle aynı yerlere gömülecek değiller ya (!) Kesin cennetin kapıları da sadece onlara açıktır. Niye olmasın ki; iktidar da "islami" etiketli AKP var. Mezar yerlerini bile parası olana düzenlediğine göre "öteki tarafa" ilişkin bildiği birseylerde var herhalde.

İşte bu düzenin bu iktidarın halka nasıl baktığının küçük bir örneği. Şimdi hangi akli selim bu iktidarın halk için geliştirdiğini iddia edebilir?

Bu iktidar da, düzende videden, ahlak, din inancı, Allah korkusu varmıdır? Olsa para babaları için gelişmezdi.

Biz de yerinizi biliyoruz tabii. Ayrıcalıklı sınıfta yer almadığımızı da biliyoruz. Ve bildiğimiz başka birşey daha var. Tarihi hep böyle ayrıcalıklı olmayan, adına halk denilen kesimler yapmış. İmparatorlar, sultanlar, krallar yıkıp bu "ayrıcalıklı" sınıfları ortadan kaldırmışlar. Bekli olan ayrıcalıksızlar olmuş, bizden söylemesi.

Halkın
Sanatçısı

YILMAZ GÜNEY

PABLO NERUDA

Kimi insanlar vardır, bedenleri aramızdan ayrılırlar da geride bıraktığı eserleriyle yazarlar... Bizimledirler... Saygıyla onları anları. YILMAZ GÜNEY'de öldükten sonra yazan bu insanlardan biridir.

9 Eylül 1984 tarihi Yılmaz Güney'in aramızdan ayrıldığı tarihtir. "Halkın sanatçısı, halkın savaşçısıydı". Yılmaz Güney'in ölümünün üzerinden yirmi bir yıl geçti.

Onun hakkında çok şey yazıldı, söylendi. Kimi katil dedi, kimi vatan haini... Ama hakkında kim ne derse desin, halkın yüreğinde hakettiği yerini aldı.

Şimdi onu daha iyi tanımak için kendi anlatımından yazan hikayesini dinleyelim.

"Bir sanatçı olarak "Yılmaz Güney" diye bilinirim. Asıl adım Yılmaz Pütün'dür. Adım zorluklar karşısında epilmeyen, umutsuzluğa kapılmayan, yılmıya dözmez ve bağışmaz olmasına gelir. Sayadım Pütün ise bir dağ mayvesinin kılınmaz acıdaki demektir. 1937 yılında Türkiye'de, bir güney şehri olan Adana'nın Yenice köyünde doğdum. Kültür azıllı, topraksız bir köylü ailenin iki çocuğundan biriyim. Anam dindardı ve okuma-yazma bilmezdi. Hala sağ... Babam ise okuma-yazmayı askerde öğrenmişti. Annem gibi o da hiç okula gitmemizti. 1936'da ben Kayseri cezaevindeyken öldü. Mezarını göremedim.

Dokuz yazımdan bu yana hayatımı çalışarak kazanıyorum. İlk izim deneye girmekti. Liseyi Adana'da bitirdim, o yıllar Doruk adında bir sanat dergisi çıkardım. Sanata meraklıydım, hikayeler yazıyordum.

1955'te bir hikayemden ötürü tahkikata verdim. Hakkımda dava açıldı. 1957 yılında İstanbul'da İktisat Fakültesi'nde öğrenim gören hayalleriyle geldim. Fakat devam edemedim. 1955'ten beri süren tahkikat ve mahkeme sonuçlanmamıştı ve ben bazlangıca yedi buçuk yıl

ağır hapis ve iki buçuk yıl sürgün cezasına çarptırıldım. Daha sonra temyiz mahkemesi kararı bozdu. Yeniden görülen mahkeme sonucu cezam bir buçuk yıl ağır hapis ve altı ay sürgün cezasına çevrildi. Öğrenirim yarım kalmıştı. Öndürdeki tel yol, kendimi hayatın okulu, hayatın kabul ettiği ve dayattığı öğretmenler aracılığı ile eğitmekti. Öyle yaptım...

Kitaplar, sinema, iz, cezaevi, acımasızlık, hayatın katı kuralları, toplumsal baskılar, kahpelikler, yığıtler... Karşılaştığım zorlukları yenmek için direnmek ve kararlılık... Öğretmenlerimden bir zor'dur... " (Bırgın, 9 Eylül 2005).

Yazamında karşısına çıkan güçlüklerden, zorluklardan öğrenir yılmaz Güney. Hiçbir zorluk, baskı ona boyun eğdiremez, yılmıyıp düzülmez, inatla savunur düzülceğini. Halkın sanatçısı olmak bedel ister. O'da seve seve göğüsler bedelleri. Egemenlerin her yalanı, baskısı karşısında daha da güçlü sarılır halkına, halkının değerlerine. Gözaltılar, suuzturmalar, hakkında açılan mahkemeler, tutuklamalar, sürgünler birbirini izler. 47 yıllık yazantısının 12 yılını hapislerde geçirir.

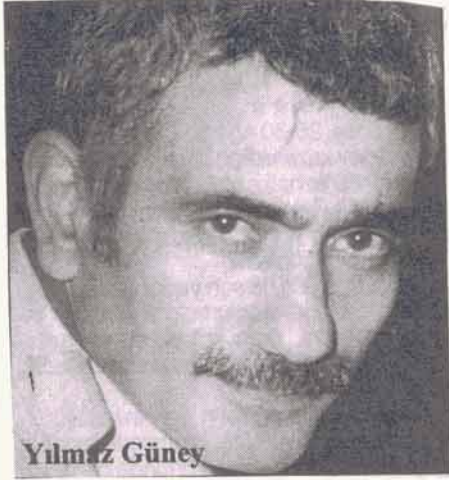
"1961 Mayıs'ta cezaeviyle tanıştım. 1962 Aralık'ta da cezam bitti. Muhafazabânlığıyla ünlü Konya zehirine sürgün gönderildim. Konya sınırlarından çıkamazdım. Her akşam polise imza vermeliydim. En çok imzayı polis defterine attım. 180 defa..."

1971 Mayıs'ta onbinlerce aydın, sanatçı, yazar gibi ben de gözaltına alındım. Hakkımda hiçbir delil yoktu, sadece kızku. Bir hafta gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakıldım. Resmî olmayan bir emirle, Meryem'e de aylığına yine sürgüne gönderildim. 1972'de Mart'ın 16'sında, devrimcilerle yardım gerekmesiyle tutuklandım. Mahkeme sonucu 10 yıl hapis ve sürgün cezasına çarptırıldım. 1974 Genel Affıyla serbest bırakıldım. 1974 Eylül'ün de bir cinayet dayına adım karıştı ve 19 yıla mahkum edildim." (Bırgın 9 Eylül 2005)

Hapishanedeyken de boş durmaz. Güney adlı kültür sanat dergisini çıkarır. Dergi onüçüncü sayısını çıkardığı vakit siyasetim ilan edilir. Dergi kapatılır. Yılmaz Güney hakkında dergi yazılarından ötürü on ayrı dava açılır. İstenen ceza toplam 100 yıla yakındır. 1981 yılında iznil çıktığı Isparta Cezaevi'ne geri dönmeyiz Yılmaz Güney. Artık onun için ülkesine hasretlik günler bazlar yurdüzüne çıkar.

Devrimci kimliğiyle tanınan bir sanatçıdır. Sanatını devrimci düzüncelerinden ayırmaz hiçbir zaman Yılmaz Güney. Sanatını devrim mücadelesinde bir silah olarak kullanır. Ancak bugün onu daha çok sinemacı kimliğiyle tanıtılmaya çalışılıyor. Bugünvazir özelikle bu yönüne vurgu yapıyor. Çünkü onlar Yılmaz Güney'in sinemasının dayandığı temelleri biliyor, bu temellerin halk tarafından kayranmasını istemiyor. Onlar ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsınlar

milyonlarca fcaı, emekci gizenmek istenen tenelleri bilic Onun yapıtlarında kendini bulur, sever, sahiplenir. Çünkü sinema- sında da, kitaplarında da halkın aettiği sıkıntılar, ezilmezliği ni, egemenlerin acımasız sömür- sünü anlatır. İğelerinden biridir, halkın GİRKİN KRAL'ıdır.

Yılmaz Güney

Evet, Yılmaz Güney büyük bir sinemacıdır. Ama bununla da sınırlı tutmaz. Yılmaz Güney, aynı zamanda sanatına yön veren deyimci, komünist dün- ya görüşüne sahip bir sanatçı- dır. Ona göre bir sanatçı tarafsız kalamaz. Burjuvazi ve proleterya arasındaki mücadele sanatın, sanatının muflak bir tayin alama- yacağını hangi tarafta olmasına karar vermesi gerektiğini ifade

eder. Onun safı bellidir, halkının yanında ezenlerin tar- zısındadır. Bunu da söyle dile getirir.

"sanatsal aabalar, çalışmalar sınıf mücadelesinden ve bunun bir ifadesinden, siyasal mücadeleden kopuk ele alınmaz. Ben bir kavga adamıyım, sinemada bu kavga- nın, halkımın kurtuluş sinemasıdır. Bugüne kadar püca- mın ve bilincimin elverdiği oranda, kavgamın içinde yer aldım. Bu nedenle, sanatçı kızılığımın yanında siya- si bir kızılığım da var ve bunlar birbirinden ayrı değıl- dir." (Güney Dergisi Ekim-Kasım-Aralık 2004)

Yılmaz Güney birçok filmde bazrolde oynadı. "Bu vatanın Coakları", "Tütün Zamanı", "Aç Kurtlar", "Bir Girkın Adam", oynadığı filmlerden sadece birkaçıdır. "Umut", i filmiyle başlayan yönetmenlik sürecinde "Ağıt", "Endize", "Arkadaş", "Sürü", "Düzman", "Yol" gibi yazıp yönettiği, hapishane duvarları ardından yönlendir- diği filmleri de. "Duvar" Güney'in son filmi olur. Yaptık- ları, yarattıkları egemenler tarafından hep yasaklanır, sa- lıncalı bulunur. Yıllarca ülkemiz sinemasında gösteril- mez. Ama o inatta düzünceleleri ile yaratmaya devam eder. Son gününe dek inandıklarıyla yazar, üretir.

Ölümünün 2. yılında Yılmaz Güney'i saygıyla anıyoruz.

Pablo Neruda

"Yüreğim bu kavganın içinde
kazanacak halkım

Bütün halklar kazanacak bir bir..."
Neruda

Sիր, bir sevdadır Neruda için... Sիրleriyle aklar,
sիրleriyle güler, sիրleriyle tüm dünya tanır olan
Neruda'yı.

Sիր kadar, vatani Sիր'de bir sevdadır ozanın yüre-
ğinde. Hiç bitmeyen hep büyüyen güçlenen bir sevdadır.
İşte bu vatan sevgisidir ona sիր yazdıran. Yüreği
halkın kavgasının içindedir. Halkına duyduğu sevgiyle,
halkın kazanacağına olan inancıyla üretir sիրlerini.

Aral adı Ricardo Elicer Neftali Reyes Basoalto
olan Neruda 12 Temmuz 1904'de Sիր'in Parral kasa-
basında dünyaya gelir. Babası bir demiryolu işçisi-
dir. Annesi ise doğumdan altı hafta sonra verem-
den ölür. Genç yaşta sիր yazmaya başlayan
Pablo Neruda'yı acımlık yıllarında en çok etkile-
yen doğa ve doğa olaylarıdır.

"İşte o yaşlardaydı, sիր beni aramaya baş-
ladı. Nereden geldiğini bilmiyorum; kız ya da nehir-
di onu getiren." (Güney Dergisi Ocak-Şubat-Mart 2005)
İlk sիրlerini, 13. yaşında yayımlamaya başlar. Neruda'nın
ilk siyasileşmesi devrimci hareketle yüzyüze
öğrencilik yıllarında olur. Ama öğrencilik hayatı
çok sürmez. Üniversite öğrenimini yarıda bırakarak
tamamen sիրine verdi kendini. "Benim için sիր yaz-
mak, bir kunduracının kundura yapması gibi bir
seydir." diyen Neruda, sիրin etik ve sınıf müca-
delesıyla bağlantısını da doğru biçimde ele alır.

"İlk kitaplarımı yazdığım da bir gün dizelerimi
meydanlarda, sokaklarda, fabrikalarda, üniversite sa-
lonlarında, tiyatrolarda ve bahçelerde okuyacağımı,
aklıma getirmezdim. Sիր'in neredeyse bütün kö-
zelerine gittim ve sիրlerimi halkın arasına serptim."
(Güney Dergisi Ocak-Şubat-Mart 2005)

Neruda, halkı ezanlara karşı öfkesini dünyanın
neresinde olursa olsun haykırır. Ezilen halkların safla-
rında yerini alır. Ona göre şairler, yazarlar yazdıkları
dönemdeki siyasi olaylarda taraf belidemeği, sınıf mü-
cadelesi saf tutmalıdır. İspanya'da iç savaş yıllarında
fazizmeye karşı mücadele cephesinde yerini alır. İspanya
halkının faşist Franco'ya başaldırılarıyla birlikte dir.
Pablo Neruda Marksizm-Leninizm'e yönelmesi İspanya
iç savaşıyla ilişkilidir. Neruda Marksizm-Leninizm'i
"o yıllarda fazizmeye karşı tek savaş silahı" olarak
nitelendirmektedir. O dönemde sիրlerine damgasını vur-
an fazizmeye karşı mücadeledir.

“ ----
Giacak yerine
Ama İspanya'nın her yarısından
İspanya fırlıyor
Ama her dü çocuktan bir tüfek fırlıyor
gözleri dan
Ama her yatan bir mermi fırlıyor
Bir gün yüreğimizin tam ortasındaki
yerini alacak dan

Bir de bana şiirlerin
Neden söz açmaz diye soruyorsunuz
düzlerden, yapraklardan
dopduğun ülkenin koca yonar dağlarından?

1 Gelin görün sokaklar kon
Gelin görün
sokaklar kon
Gelin görün kon
sokaklar boyunca akan.”

Halkın sanatçısı, halkın savazusıdır Neruda. Şiir, en
güçlü silahıdır onun. şiirleriyle vurur halkların düzmanlarını.
Bazta şili demek üzere dünya halklarının sesi, selâğudur.
Yazamı boyunca yazdığı şiirlerle insanlığın acılarını, özlern-
lerini herkese anlatır.

İspanya, şili, Vietnam hiç forgetmez hiç forgetmez, Ne-
ruda halkların şandır. Umudunu hiç yitirmez, son anına
dok halkların zaferi koranacağına olan inancını korur.

11 Eylül 1973'de Amerikalı faşistler şili'de darbe
yapar. Faşist katillerin ülkesine halkına yaptıkları işkence,
katliamlara dayanmaz kalbi. Çok sürmez 23 Eylül'de faşist dar-
benin 12. gününde kalp yetmezliği ile yazamını yitirir. Yüksek
ateşle sayıldarken oranın son sözleri, “onları katediyorlar, on-
rı katediyorlar!” olur. Neruda'yı yitirdiğini duyan şili halkı
sahiplenir. Öyleki bu sahiplenmeden gelen faşist Pinochet,
büyük bir sahtekarlıkla ülkede üç günlük yas ilan eder. Ce-
naze töreninde izcişi, emekçisi, öğrencisi tüm şili halkı
sahiplenir. Öyleki bu sahiplenmeden gelen faşist Pinochet
büyük bir sahtekarlıkla ülkede üç günlük yas ilan eder. Cenaze
töreninde izcişi, emekçisi, öğrencisi tüm şili halkı onunladır.

Neruda'nın yarattıkları bugün insanlık tarihinde, halkla-
rın yüreğinde yazıyor. Oranın şiirleri dilden dile kulaaktan ku-
lağa yayılmaya devam ediyor.

Pablo Neruda'yı ölümünün 32. yılında saygıyla anıyoruz.

“Halkım ben, parmakla sayılmayan
sesimde piri piri bir ışık var
karanlıkta boy atmaya
sessizliği azmaya yarayan
öld, yipit, göbe ve burz, ne varsa
Tahuma dururlar, yeniden
Buğday nasıl filizini süerde
Gıkarsa toprağın üstüne
Güzeldim, kırmızı elleriyle
Sessizliği burğu gibi dâlerde
Biz halkız, yeniden doğarız bitimlerde”

En Sevdüğüm Türkü

"En çok sevdiğin türkü hangisidir"
mektuplarda en çok bunu soruyor yoldaşlarım
Adı yazamayan desem
anlatmış olur muyum ki?

Yazandır türkü
yazamı anlatır çünkü
Halktır türkü
halkı anlatır çünkü
dünyanın hangi ülkesinde
hangi dilinde
söylenirse söylesin
halkı ve yazamını anlatan türküleri
severim en çok.

Yazandır türkü

Acıdır.

kalp acısı

kavuzularayan yorini bıraktığı

ya da

ana-babaların dilinden pırit olup yükselen
evlat acısı.

Sevdedir,
mühür gözü yar olup kışkırtılan
veset vatanın dilinde

Özlemidir,
gurbetten silaya
hükrede bir bazınayken
yüregindeki milyonlara...

İnanadır
Pir Sultanca
yolundan dönülmeyen

İsyandır,
kırğılıca
Toroşlar'da güreleyen
İnce Memetce

Namustur,
karayılınca
harbe oturlan

Benim dilimdeyse
en çok "havorların yükseldiği"
"kılam" dir türkü
Dengbejlerin söylediği

siyah derili
İnce dizli zincilerin
hürriyle söylediği "blues" tir
türkü

Halktır türkü
halk gibi sonsuzdur
çünkü

Yazandır türkü
yazayan ve hep yazayacak olan
halktır çünkü.

ve ben
adı yazamayan türküyü
severim en çok (A. Koyunlar)

Gözünüzü Toprak Doyursun

O soğuk kış günlerinde sonra bahar ilik yavaş yavaş yaşatmaya başladı. Bahar, havadaki esintiden topraktaki canlılığa kadar pürüllmeye başladı. Baharla birlikte köylerde hareketler. Bahar demek havanın ısınması demek, köyde işe başlama zamanı demektir. Kışın yavaş, durgun tempo sonrası sonra köylüler yavaş gelişme sezonuna girerler. Ouzak köylülerini içinde böyleydi. Ouzak köylü için bir köyde. Aradılar sınırlar, dağların her ekelerinden aşığıya doğru tarlalar başlar ve adeta derinle bükülürler. Adına, ovasında, tarlalarından olur. Köyün aradığı tepelere çıkıp bakıldığında pürüllüşün abiddeliği yer dala arzadır. Hele bir de baharın sonuna yavaş başına doğru çıkıp yükseklerle izlerseniz Ouzak köylü'nü renkler içinde görmüş gibidir. Yeşil, sarının her nezdini pürüllüşü. O pürüllüş karşısında, pürüllüşü almazsınız. Tarlalar parça parça bölünmüş her parça ayrı bir renktedir. Tarlaların arasında geçen küçük çamurlu yollar, yol kenarlarındaki limon bahçeleri, mis gibi kimon kokuları, tarla kenarlarındaki küçük karalların pürüllüşü ayrı bir pürüllüştür. Tüm bunların üstüne mis gibi taze havası yok mu...

Eh bu havanın temizliğinden değil midir ki Ouzak köylüsünün bütün gençliğine rağmen sabahın altısında kalkması...

Ouzak köylü, doğayla, havayla, suyuyla çok bereketli ve pürüllüş bir köyde. Köylüler, yolda hiç dinlenmezler ve ekilemelerden birer beslenir. Hele birde hasat sırasında emeklerinin değerinde sattıkları ürünlerini değerli keyiflerine, neşelerine... Bk o 22 may köylü bekar kızları, erkekleri de muştalarına enerler. Bu zamanda parasız, pulsuз diller de olmuyor ya... Gençlerde emellerini, sevdalarını birleştirerek için hasat sonucu beklerler. Beklerler ki yeni kuracakları yuvalarını pürüllüşle deratsınlar. Ekile eşyalarını tamamlayabilsinler. Doğru ek bebelere beyle abilsinler.

İşte Ali ve karısı Elif'te böyle bir hasat sırasında diller yapıyorlar ve ekilde olsa bazı hayallerini gerçekleştirebilmişlerdi. Onların dillerin tabii sevinç tüm köylüyü sarmıştı. Neredeyse bütün köylü birlikte haarlarmıştı. diller. Her işte olduğu gibi dillerde cense de de birlikteydi Ouzaklılar. Köyde herkes birbirinin yardımına koşardı. Kimin başı sıkışsa hiç diller meder birbirine giderlerdi. Hasat zamanında diller birlikte kaldırırlar. Ekim-dikim zamanı, tohumu ekile olan faala olmaları olur, bir gün bir tarla ekilir ehberi pürüllüş diğer tarla... Böyle imze ucu gelişti.

İşte Ali'nin düğünü de imcece pelesenğine uygun olarak yapılmıştı. Her gençin hayali olan mülkte olsa bir euleni vardı eulendiklerinde de Ali ve Elif'in. Artık bir euleni vardı, eksik olan eşyaları nasıl olsa ilerleyen zamanda tamamlarlardı.

İşte bu düğünle birlikte yuvalarını kurmuştu onlarda. Artık karı-koca birlikte oturuyor, birlikte konuşuyorlar ve pelesenğe dair kurdıkları hayallerini gerçekleştirilmeye geçiriyorlardı.

Ali - Bu sene düğün borcunu kapattık. Artık ekeceğimize domatesten alacağımız para ile fırın, çamaşır makinası alacağız. Hem geçen yıl kahvede duydum. Yeni bir domates tohumu çıkmış. Özel masraf gerektirmiyor muş bu tohumu sadece küçük bir tohum veriyormuşsun, veriminde epey fazlaymiş. Neredeyse bütün domateslerin üç katı fazla verimliymiş. Bu tohum deneyelim bu sene birde. Tohumun fiyatı biraz eskiden daha pahalı ama masrafı karşılar sonuçta.

Elif - Valla bu anlattığın gibiyse ne güzel olur. Önceki kazandığımızın iki katını kazanırız o zaman değil mi Ali? Bu tohum hem bizim buralara gelmiş mi?

- Gelmiş ya. Hatta yukarı köyden biri hemen aldı bile. Tohum hem şehinde ziraatçıda satılıyor muş hem de geçen bütün köyden liman olan ilçelerde varmış. Hatta Güceer daha isterlense getireceğini söylemiş. O yıl kahvede olan herkes almaya niyeti vardı bu tohumlardan.

- Alırlar tabii. Birde alalım niye almayalım ki. Her sene kaldırdığımız domatesten üç katı olmasında iki katı olsun. Ne zararımız olur.

- Tamam. Yarın akşam kahveye gidip Güceere söyleyelim bir pakette bir alalım. Bu sene de böyle deneyelim.

Ali ve Ouzak köylüleri o sene yeni tohumdan denediler. Denildiği gibi de verimli bir tohummuş. Her seneki domatesten daha çok domates aldılar. Ama köylüler ertesi sene bu domateslerden aldılar. Tohumları ektilerinde tam bir hayal kırıklığı yaşadılar. İkinci yıl kopardı eski domateslerinden aldıklarından da az aldılar. Bu da yetmezmiş gibi üç katı eksik olmadı domateslerden köylü nereden bilecekti o sene gelen domateslerin tohumlarının psuurların deney yaptıkları tohumlar olduğunu.

Tüm köylü o yıl başa gelmiş oldu. Neyseki kışında ufak tefek şeyler ekabiliyorlardı. Böylece kışın geçirmekten kurtulmuşlar. Kurtulmuşlar kurtulmasına ama Ali ile Elif'in hayalleri de pelesenk sereye kalmış oldu.

Onlar hayallerini umutlarını ertelediler ama her yolda bir önceki yılı aratır duruma geliyordu. Köylüler bu sefer olmadı, kazanamadık pelesenk sefer tabii ederiz, diyorlardı ama pelesenk sefer öncekinden de kötü oluyordu.

Ali kahvede kenşularına kulak veriyordu bazen.

Acaba köylünün durumunun köylüye gitmesinin haberlerde gösterilen Amerikanın eli qantaki adamlarının gelip gitmesiyle bir ilgisi var mıydı? Ne zaman onlar gelse hükümet ithal için alıyandı. Ne zaman gitse maliyeti daha ucuz oluyormuş..

Ali kafesından ya bizim ettiklerimiz ne olacak diye geçmiyordu. Bu hükümet hep yabancı ülkeden alırsa köylü ettiklerini, elindekileri kime, nasıl satacağı. Geçerlerde kahuede konuşulurken duymuştum. İthal mısır almış devlet dış ülkeden. Mısır üreten köylülerde devlet yetkilisine sormuş "Ya bizim ettiklerimiz mısırlar ne olacak? Biz nasıl satacağız? Kime satacağız?" diye. Devletin cevabı da: "Gözetim zili toprak doyurmuş" olmuş.

Bunu duyan Ali bu kahuede duyduklarını Fliş'e aktardı.

- 'Harım duydur mu? Köylü mısırını satamayınca devlete bizim mısırlarımız ne olacak diye sormuş. Devlette Gözetim zili toprak doyurmuş demiş

- Eee... Köylüler mısırını ne yapmışlar, satmışlar mı?

- Yok harım nere - kime satacağlar. Satamazlar. Gözetim zili tüm köylü elindeki mısırları yollarsa döktürüp hükümetin bu lafını köylüye sefil hale getirmesini kinmişler. Geçer gün haberlerde de gösteriliyordu o köylüleri..

- Bakalım biz ne yapacağız domatesleri

- Valla yıl yıldan kötü geliyor. Bundan sonra bizim domateslerde o duyduğumuz mısırlar gibi elici bulamazsak görünüyor. Bakalım bekleyeceğiz. Elimizden birşey gelmez ki ne yapalım.

- Tüm köylü oturup konuşsuz belki bir çaresini bulursunuz. Hepimiz birlikte galsınca hemen nasıl dindireli kaldırıp ekim - dikim işini bitiriyorsak belki burada da toplanıp konuşursak bir çare bulunur. Bulunmaz mı?

- Bilmeyi... Akşam kahuede bir pidedim bakalım. Olmazsa muhtarla da konuşup bir çaresini hep beraber bulmaya galsınız.

Ertesi akşam Övsek köylüleri muhtarla oturup bu konuyu konuştular. Tüm köylünün sorunu aynıydı. Ekip biriyerlerdi ama bir türlü karınlarını doyuramaz olmuşlardı. Aq kaldıkları yetmiyermiş gibi traktöre kayacak masafu da alamaz oldular. Devletin destek yardımı da yoktu ki kimden para bulupta masafu, gıbe ne ilaq alsınlar. Akşam bunları enine bayura konuştular.

Muhtar galsmole kapı bulağardı. Bütün yetkili - sızil dınların gönüllü kişilere, makamlara gitti ama bir çikar yat bulamadı muhtar da...

Övseklerin yapadıkları yoksulluk carlarına tok etti. Madem devlet - yetkililer dentleme çare bulamazsaletti. Onlarda çareyi kendileri buldular. Galube çarek, koduz traktörlere doldurdular, domatesleri ilçedeki AKP binasının önüne döktürüp seslerini duyurmuş ya karar verdiler. Sabah hepsi traktöre doldurdular domateslerle

İlgedeki AKP'nin yolunu tuttular, AKP birine palme domatesleri döktiler ve yuhalamalar, islikler, bağırışlar birbirine karıştı.

- Hükümet uyumaz, köylüne sahip çık!
- Köylü milletin efendisidir!
- Köylüyüz Haklıyız.....

Fakat Ouzak köylüleri tarlada, topranda değil o yakası sıcakta da domateslerini AKP'nin kapısına dökmek için yetiştirmemişti. Ama en son seslerini duyan olmadı. İçin talepleri diğerlerden farklı değil için onlarda böyle bir yolu derediler. Belki domateslerini diğer tarlalarında birşeylerde koptu ama başka seçenekleri kalmamıştı.

Buğün sadece Ouzak köylüleri de yaşamıyor. Mevcut politikalar tüm köylüyü yokluğa götürmekte. Ve köylü hakkını aramanın bir yolu olarak sirttiklerini yollara, nehirlere dökerek bu durumlarına bir çare bulunmasını istemekte ve bunun sorumlularını protesto etmektedir. Tüm köylülerin yüreği Temmuz sıcaklığı gibi yanmaktadır. Hepsisi isterdi ki emeğini yollara saçıp dökmeysin.....

Neden Sosyalizm

Çanak kale günlerindeyim yine ...

Bizim derishane dediğimiz bölümde, koca koca masaların çevresinde toplanmışız hepimiz. Nöbetçilerimiz dışında 35-40 kişiyiz neredeyse. Ayşe, Semra, Fidan, Fatma Köse, Fatma Ersoy, Gülnihal, Özlem ...

Toplu sohbetlerimizden birini deyiz. Konumuz SOSYALİZM. Daha doğrusu, herbirimiz nasıl bir sosyalist düzen hayal ediyoruz, neden sosyalizm için savaşıyoruz. Daha çok kişisel nedenlerimizi, hayallerimizi konuşuyoruz. Kimimiz geliniyor anlatmaya. Komik gelir, gülünür kaygısıyla, kimimizin aklına bile gelmemiş kişisel bir neden dışlamak. Kimimizse "nasıl olsa ben oğartlara kadar çoktan ölürüm" düşünceyle hayal kurmanır, tüm bunları konuşuyoruz. Ama istediğimizce acılmıyor sohbet. Ayşe konuşmaya başlıyor. Sosyalist bir düzeni düşünürken ki hayallerinden birini anlatıyor. "Bir ev ve tüm musluklarındaki ağırlığa alıyor, istediğin zaman, istediğin kadar yiyebiliyorsun daya daya" diyor. Hepimiz basıyoruz kahkahayı... Ayşe'nin böyle bir hayalini anlatması hepimizi rahatlatıyor. Her birimiz teker teker anlatmaya başlıyoruz. Kiminde gülüyoruz, kiminde "vay be, ne değişik hayali vermiş" diyoruz. Neler neler yok ki ...

Sıra bana geliyor. "Sen neden istiyorsun sosyalizmi" diye soruyor yoldaşlarım. İnançlı birini anlatsam diye düşünüyorum. Yoldaşlarımınla çok fazla paylaşmadığım nedenlerimden birini paylaşmak istiyorum. Çocuklara dayanamadığımı hemen hepsi bilirler. Ama yaşlılara, elden ayakta düşmüş, yaşayabilmek için başkalarına muhtaç olan, bütün ömürlerini çalışıp didinerek geçirmiş ama son yıllarında sadece ve sadece yoksulluk yüzünden evlatlarına dahi yük olduğunu düşünerek kendini acısız gönen ölüme kaçırın yaşlılarımız.

- Arkadaşlar ben birçok çocuklar ve yaşlıların mutlu yaşayabilmelerini düşünüyorum için istiyorum sosyalizmi" diyorum. Ve 45-50 yaşından sonra canımı alması için. Hatta baktım elden ayakta düşüyorum, Allah canımı almazsa ben kimseye yük olmamak için kendimi öldürürüm diye düşünürdüm. Çocukluğumdan beri yaşlı insanların kendilerini yük gibi hissetmeleri dahası değerli hissetmeleri beni çok etkilemiştir" deyip anlatmaya başlıyorum.

Mahallemizde çoktu yaşlı insanlar. En yaşlısı da bizdeydi sanırım. Babacannem. Yaşını hatırlamıyorum ama

100'ünü aşmıştı. Ve ben kendimi bildim bileli yatalaktı. Her ihtiyacını (tuvalet dahi) biz karşılıyorduk. Daha doğrusu anam ablam gibi evin bendenbüyük kadınları. Nenenin hafızasında gidip geldiğinden ne yaptığını da bilmezdi. Bazen bizide tanımazdı. Sık sık ta altına kaçırdı. Ablamların eli ayağından almazdı.

Bizimkiler nenemin ihtiyaçlarını karşılarken en fazla söylenirlerdi. Ama daha öteye gidip neneme birşey hissettirmemek için ellerinden geleni yaparlardı. Nenen atamızdı, rahat ettirmeye alıştırdık yani.

Ama nenem! Hafızası düzeldiği zamanlar ağlardı sürekli. Dua edip dururdu "Allahım canımı niye almıyorsun" diye. Anamlara "ne yapayım kızım, Allah canımı almıyor, size eziyet çek-tiriyorum" derdi. Anam "yok ana ne eziyeti" deyip nenemi rahatlatmaya çalışıyordu ama ikna olmazdı nenem.

Bazen yalnızken kendi kendine konuşurdu nenem "ben neyim Allahım, niye canımı almıyorsun" diyerek ağlardı. Neneni böyle görmek çok etkilerdi beni....

Ve düşünürdüm koca bir ömrü geçirmiş insanları-mız nasıl kendilerini bu kadar değersiz hissederler diye.

Nenemi düşünürken koca bir aile kurmuş, ömrünün tek gününde bile boş durmamış, gelmiş didinmiş. O gençken herkes ona muhtaçken karşılamış ihtiyaçlarını. Konuşurdum nenemle.

- Nene biz seni çok seviyoruz, neden ölmek istiyorsun, ağlıyorsun...
- Kızım biliyorum sevdiğinizi, ama bak yoksulsunuz, ben olmasam sabahta daha az yatarsınız, canınızı sık sık yıkamazsınız, deterjan az gelir... diye sıralardı.

Düşünürdüm bir insanın hayatı sabada yenen iki odun-ndan, iki kap yemekten, bir kilo deterjandan daha değer-siz olabilir mi?

Yoksulluğun, yaşlı ve hastayken kurtuluş arası ölüm mü? Gereksizlik, değersizlik düşünceyi yaşlılarımızın kaderi mi?...

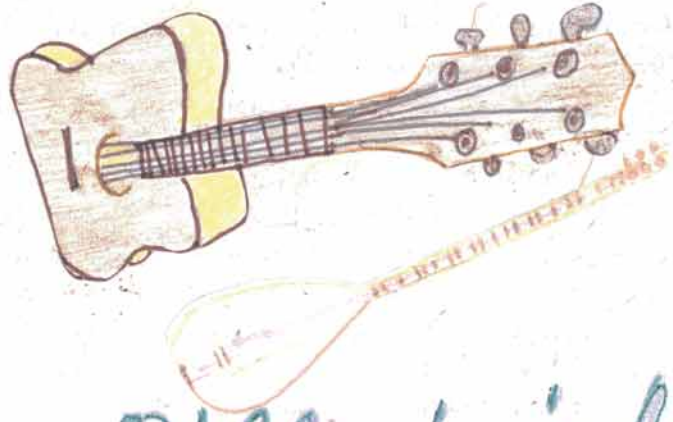
İşte arkadaşlar kişisel hayallerinde biri ak saati nenelerimizin, dedelerimizin yaşlılıklarında da daha mutlu yaşadığı bir düzen olacağı için sosyalizm diyorum.

Düşünürüm bugüne....

Dışarıda bendeleler başalıtısına yağmur yağıyor. Su basen kurduları, su basmayanlarda kemikleri üşüyor, torunları yesh diye sofradan kalkkan, yalnız basınca ken allaha "artık canımı al" diye yalvaran ak saati ak biyikli yaşlıları düşünüyorum.

Neden sosyalizm sorusuna, sizin için koca ciner-larımız, siz değerlisiniz çünkü diyorum....

Gönülden Dile

Sarkıları Dillerimizde

Dünyanın neresinde olursa olsun halklar; öfkesini, sevincini, acısını çözüşünü... müziğe, ritimlere bırakır. Yeri gelir bir ölmün ardından çığır yakılır, yeri gelir zulmün karpısında isyan melodileştirilir, yeri gelir suda notaları dökülür tellerden, yeri gelir hakkı haksizliği anlatır misraller... İşte bu nedenle müzik evrenselliğini korur her daim. Fark etmez sözlü olması, sesli olması. Fark etmez hangi dilde söylendiği. Önemli olan insana, halka ait olması, onun duygularını yansıtmadır. İşte o zaman birleştirir halkı, halkları, ayırmaya çalışanlara inat. Miting meydanlarında, direniş çadırlarında, grevlerde ya da dar ağacına doğru yürürken gülsün verir insanlara müzik.

Zulmün sahipleri, egemenlerde bilir müziğin bu özelliklerini. Bu nedenle halkın müziğini yok etmeye ya da en azından yayılmasını engellemeye çalışırlar. Bunu başaramadıklarında ise müziği yazdırmaya, içini boşaltmaya uğraşırlar. Rock müziğin, caz müziğin başına da gelene budur. Ya da müziği, istedikleri gibi yazdırtırma, politikalarını yayma aracı olarak kullanırlar. Mesela pop müziği kullanarak gençlerin beynini uyusturmaya, onları halkın değerlerinden uzaklaştırmaya çalışırlar.

Egemenlerin bu uğraşlarına karşın, her şeyi göze alarak halkın müziğini geliştirmeye ve yaymaya çalışan, yani halkın sesi olmaya çalışan müzisyenler de hep varolmuştur. Tıpkı Ruhi Su, Victor Jara gibi.

Ruhi Su; Pir Sultan'ın, Keroğulu'ndan günümüze ulaşan halk çarını tiplerinin en gelişmiş örneğidir. 1912'de Van'da doğan Ruhi Su "Ermeni tehciri" zamanında anne ve babasını kaybetti. Çocukluğunu yetimhane de ve yanına verildiği yoksul bir ailenin yanında geçirdi. Tüm bu güçlüklerle inat opera eğitimi aldı. Eğitilmiş sesiyle bu geleneğin içinde önce yadırgandı sonra çok sevildi. Ruhi Su hem sesi hem bilgisiyse yorumladığı türkülerle ondan sonra gelenlere örnek oldu. Pir Sultanlardan günümüze gelen aşıklik geleneğine yeni yeni halkalar ekledi.

Eşi Sıdika Su'nun sözleriyle "Türkülerin anlam ve işçisi dünya görüşünü biçimlendirmekte; dünya görüşü, türkülerini sevip yorumlamakta belirleyici etken oldu." Düşüncelerini müziğine, müziğini düşüncelerine katan Ruhi Su; ülkemizde devrimci müziğin ilk öncüsü olarak düşünülmalıdır. Bugün devrimci müzik geleneği içinde ondan etkilenmeyen hiç bir sanatçı ya da grup yoktur.

Ruhi Su; müziğinde ve hayatında hiç taviz vermediği devrimci

duruşu nedeniyle iktidarların baskısıyla karşılaştı sık sık. 1951 yılında tutuklandı ve İstanbul Sarayhan'da tam 5 yıl boyunca büyük işkenceler gördü. 1958 yılına kadar Harbiye ve Adana hapishanelerinde yattı. Ancak hapishaneler de onun üretmesini engellemedi. Başlamasıyla üretebildiği, müziğini duyurup geniş kitlelere benimsettikçe mutlulukların en güzelini yaşadı.

Ruhi Su müziğiyle bilinçlendirdi. Bilinçlendirdikçe çoşturdu, çoşturdu. Hep bir şeyler vererek, kendine bir şeyler katarak öğretti, öğrendi. İşte bu nedenlerle konserleri, televizyon-radyo programları yazatlandı. Tedavi olmak için yurtdışına çıkması gerekiyordu. "Sakınca" görülerek pasaport verilmedi. Ve 20 Eylül 1985'de yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak öldü. Ancak ürettikleri ve yapım tarzıyla devrimci müziğin temellerini atan Ruhi Su; bugün onun mirasını sahiplenen müzisyenler ve gruplar tarafından yazatılmaktadır.

Müziğiyle halkın sesi olduğu için egemenlerin boy hedefi haline gelen sanatçılardan biri de Şili'li sanatçı Victor Jara'dır.

Müzik Latin Amerika halkları için yemek yemek, nefes almak kadar gereklidir, doğaldır. Şili'nin ilk Marksist devlet baskanı Salvador Allende'nin "Şarkı olmadan devrim de olmaz" sözü Latin Amerika halkları için müziğin ne denli olduğunu ifade ederken, müziğin halklara umut olma, güle katma görevini de belirtiyor.

Victor Jara; yoksul bir ailenin çocuğu olmasına rağmen üniversite eğitimi alır. Başarılı bir tiyatrocu olur. Oynar, yazar, eğitir... Ancak o, kitlelere ulaşmak için müziği sezer. Halkın acılarını, yaşadığı sömürsüğü, emperyalizmin politikalarını anlatır içli şarkılarıyla.

11 Eylül 1973'te Allende'yi deviren faşist Pinochet'te müziğin Şili halkı için önemini, devrimci mücadeleyi diri tutmaktaki görevini biliyordu. Bu nedenle "marksist konser sıkıyapı olacaktır" diyerek insan avına çıkan Pinochet'in ilk hedeflerinden biridir. Bu yüzden Santiago Stadyumunda tutuk edilen, işkence gören on binlerce Şili'linin arasında Victor Jara'da vardır.

Jara'yı dinleyenler "sadece söylediği şarkıları değil, ruhunu dinliyoruz!" diyorlar. Evet Jara her yerde ruhunu katarak söylediği şarkılarını stadyumda da söyler. Bu şarkılar ki faşizmin çirkinliğini tüm açıklığıyla anlatır; bu şarkılar ki halkına umut verir. İşte bu nedenle şarkı söyleyen dili kesilir ama pes etmez yüreği. Yüreği parmaklarında, sesi de gitarında. artık. Bu yüzden en güzel ezgilerini dek tığı, yüreğinin sesi gitarını çalar parmakları kırılır. Ama yine pes etmezler, boyun eğdirmemezler. Çünkü Jara'da bilir şarkılarının faşistlerin yüreğine korku salarken, halkına nasıl cesaret verdiğini. O, ruhuyla yazanıyla halkın sesi, devrimin referi olmaya sözüvermiştir bir kere. Ve devam eder ayaklarıyla, kırık parmaklarıyla ritim tutarak halkın sesi olmaya. Faşist iktidar bu sesi susturmak için onu katleder.

Victor Jara tıpkı Ruhi Su gibi halkın devrimci müziğinin gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Jara; Şili halk müziği olan "Cantador" geleneğinden "Nueva Cancion" (Yeni Şarkı) geleneğini kurmuş ve kendinden sonraki sanatçılara büyük bir miras bırakmıştır.

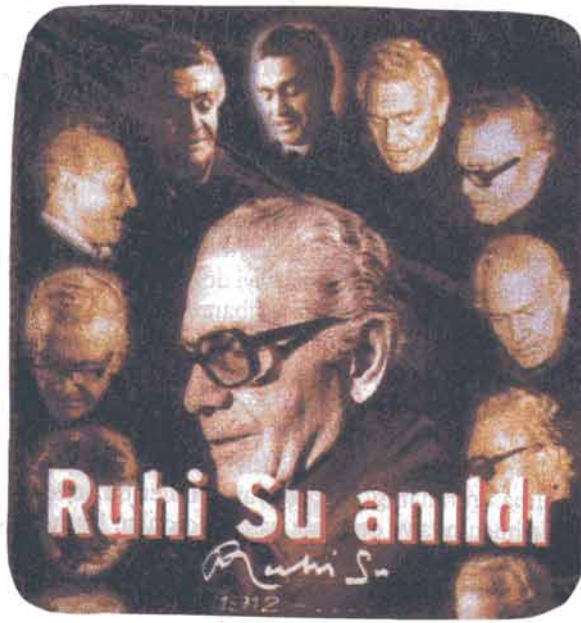
Ruhi Su ve Victor Jara'nın mirasını bugüne taşıyan gruplar arasında Grup Yorum ve Inti-illimani'yi sayabiliriz. Grup Yorum da Inti-illimani'de yazdıkları yazatlamalara, baskılara rağmen bugün halklarının sesi olmaya devam ediyorlar.

Inti-illimani'nin ilk yıllarında sanat danışmanları Victor Jara'dır. Victor Jara'nın katledilişinin ardından onun müziğini, mi-

masını tüm dünyaya taşımaya karar verir İnti-İlmani grubu. Bu gün Victor Jara'nın, Ruhi Su'nun sesi, onların mirasını sahiplenmelerin sesiyle birlikte dünyanın dört bir yanında yayılmaktadır.

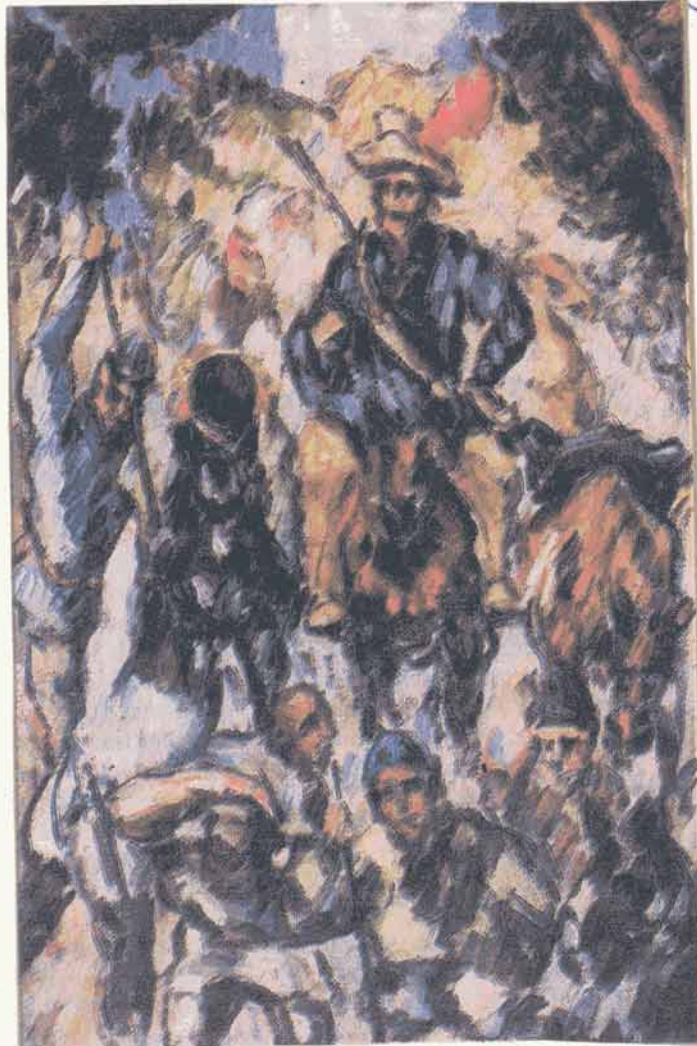
Tabiki Victor Jara'nın Ruhi Su'nun sesini seslerine, yüreklerine katan, onların mirasını onurla taşıyan müzisyenler olduğu gibi bu mirasa leke sürenler de vardır. Ruhi Su'nun Victor Jara'nın ve daha nice halk ozanının kanta-canta dizelerine yaratıcılığı mirası para kazanma aracı olarak öğrenler halklarının müziğini meta haline getirenler de vardır. Akacak halklar bu kişilere, gruplara yaptıkları müzikleri sahiplenmeye gerekce veriyorlar vereceklerdir.

Evet halklar var oldukça onun müziği de var olacaktır, müziği dillendiren sanatçıları da. Egemenlerin tüm baskılarına rağmen halk sanatçıları başına basacaktır.

DON KIŞOT 'TAW.

- * Ekmek acının yarısını almış.
- * Cimri, sıkı sıkı para kesesini parçalamış
- * Üstünde hiç çukur bulunmayan, güvendi yollar yoktur. Herkesin kendine göre bir takım dertleri vardır.
- * Yenilenin ünü kadar ün kazanır yenen
- * ----- gönlü yaralanmış bir güzelin gözyaşları, kayaları pamuk, kaplanları kuzu yaparmış

PAUL CEZANNE

HALKLAR

ABHAZ YA TARİHİ

Anadolu bir ana misali yüzyıllardır bir çok halka, bir çok kültüre bağrını açmıştır. Ülkemiz güzelliğini, bereketini de topraklarında yasattığı halklardan alır zaten.

Lazlar, Çerkezler, Cürtler, Romanlar, Abhazalar--- Anadolu'nun kültür mozaiğinin bir parçasıdır her biri. Bunlar Anadolu'yu Anadolu yapan. Ülkemize kimliğini, kişiliğini verir. Her birimiz ülkemizde yaşayan farklı halkların, kültürlerin çocuklarıdır. Kimimiz Lazdır kimimiz Kürt, kimimiz Roman'dır kimimiz Çerkez... Hangi halkın çocuğu olduğumuz bizim davranışlarımızı, hayata bakışımızı, kişiliğimizi belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Ancak ülkemizde yaşayan her kültürün de bizim üzerimizdeki emeği aımsanmayacak kadar çoktur. Yani Anadolu'yu Anadolu yapan her değer aynı zamanda bizi biz yapandır. İşte bu nedenle ülkemizde yaşayan her halkın, her kültürün tanınması ve korunması gerekir.

Ülkemizin güzelliğine güzellik, bereketine bereket katan halklardan biri de Abhazalardır. Abhazalar çok az bilinir, tanınır. Ancak yaşadıkları sürgünlere, katliamlara karşın Anadolu toprağını kültürleriyle işlemeye devam etmektedirler hala.

Abhazalar, Çerkezler, Geçerler, Dağıstanlı'larla birlikte Kuzey Kafkasya'nın yerli halkını oluşturmaktadır. Ülkemizde yanlış bir genelleme olarak Abhazlar'a Çerkez denmektedir. Evet Çerkezler'le Abhazalar'ın ortak bir çok yanları vardır. Örneğin; dilleri aynı dil ailesinden gelmektedir. Ancak tüm ortak yanlarına rağmen Abhazalar kendi dili, kendi geleneği-göreneği, kendi tarihi olan ayrı bir halktır.

Biz bu ayki yazımızda Abhazlar'ın tarihini sayfalarımıza taşıyacağız.

Dünyanın en eski yerleşim bölgelerinden biridir Abhazya. Bugün yığılan kazılarda Tas devrine ait kalıntılar bulunmaktadır. Bu da Abhaz kültürünün köklülüğünün ve derinliğinin bir kanıtıdır. Bu gün Abhaz halkının en önemli destanlarından olan "Abriskil Efsanesi" ve "Nart Destanları" tarih öncesi devirlerden günümüze gelmişlerdir.

Nart destanları tüm yanlarıyla maden devrini anlatır. Anaerkil dönemde üretilmiştir ve henüz tanrı bilinci oluşmamıştır. Nart'lar yulz kardeştir; doksan dokuzu erkek biri kız. Hep-

si de bir anneden doğmuştur. Bu aile bir ulusun tüm özelliklerini yansıtmaktadır. Destanların ana konusu savaşlardır, ama bunlar şimdiki anlamıyla çikar savaşları değildir. Bir Abhaz Atasözü "İğitlik Nartlar'dan miras kaldı" der. Abriskil Efsanesi ise Nart Efsanelerinden daha sonraki zamana aittir. "Abriskil" tanrı Anqva'ya başkaldırmış ve bu yüzden de cezalandırılmıştır. Abriskil politik bir kahramandır, halktan ve haktan yanadır.

Abhazya eski Yunan mitolojisinde bile adı geçen, Karadeniz'in güzel yerlerinden biridir. Eski Abhaz boylarının Yunanlılarla ilişkisini en iyi anlatan yapıt "Argonotlar Efsanesi"dir. Efsane Abhazya kıyılarında geçer. Bu efsane "Mayıt Masalı" adı ile Abhaz folkloründe önemli bir yere sahiptir.

Abhaz halkının tarihi savaş, katliam ve sürgün tarihidir. Tarihte bir çok kez kendi dışında gelişen savaşlardan kaynaklı yıkılmış, yabılmış, katledilmiştir. İki ülke arasında kalmış, bağımsızlık mücadelesi vermiştir. Bu günde hala Gürcistan'a karşı bağımsızlık savaşı veriyor Abhaz halkı.

6 yy'da Abhazya da bağlı olduğu Doğu Roma İmparatorluğu'nun politikaları nedeniyle Hıristiyanlık hızla yayıldı. Hatta İsa'nın 12 havarisinden biri olan Sen Simon'un (Simon Kanonit) misyonunu burada yürüttüğü söylenir. Efsaneye göre Sen Simon'un mezarı Abhazya'nın kalbinin attığı Anokopya'dadır.

8 yy'ın sonunda bağımsız Abhazya Kralığı kuruldu. 11 yy'da insanlar siteler halinde yaşıyorlardı. Sitelerin başında "tavad aamistalar" bulunuyordu. (Tavad = büyük, aamista = feodal bey). Bir site de bir kaç tane aamista bulunabilirdi, ama sitenin yöneticisi tavad aamistaydı. Yoksul, topraksız veya sadece kendine yetecek kadar toprağı olan köylülere "anhayü" deniliyordu. "Atü" denilen sınıf ise köle idi.

6. yy'da Bizans ile Acomenler arasında kalan Abhazya 11. yy'da Gürcü istilasına uğradı. 13. yy'da ise Abhazya sahilleri Ceneviz kolonileri haline geldi. Cole ticareti yaygınlaştı, 14. yy'da Abhazya Osmanlı'ya tabiydi. Bu dönemde Abhazya da müslümanlık yayılmaya başladı.

Abhaz halkı savaşçı bir halktır. Yabancı istilalara rağmen bağımsızlık mücadelesini asla bırakmadı. Ancak çoğu zaman katı tavad-aamista'ların küçük hesapları yüzünden ağır yenilgiler aldılar.

1810 yılında Osmanlı'nın zulmü altında ezilen Abhazya kralığı, Abhaz kralının «diplomatik faaliyetleri» ve Rusya'nın çalışmaları sayesinde Rusya'ya bağlandı. Tom Kafkasya'yı ele geçirmek isteyen Rusya bununla yetinmedi. 1817'de Kafkas-Rus savaşları başladı. 47 yıl süren bu savaşlara Kafkas halkı "sonu gelmez intihar savaşları" diyorlar.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Abhazlar bağımsızlık iftân etti. Ancak tek ulusal devlet yaratmak isteyen Gürcistan 1922'de Abhazya'yı işgal etti. 14 ay süren savaşta Gürcü ordusu yenildi. Ancak bu zafer henüz resmileşmedi. Şu ana kadar hiç bir ülke Abhazya'nın bağımsızlığını tanımadı. Gürcistan ekonomik-kültürel talar ve ambargo ile Abhazya'yı cehenneme çevirmeye çalışıyor. Şimdi deim bag-ları, tatil köyleriyle ünlü Abhazya'yı tanımak ger-çekten çok zor.

Türkiye'de yaşayan bir Abhaz şairin şu di-zeleri bir halkın bağımsızlık savaşını çok iyi anlatıyor:

"Ölüm var önümüzde
Ne varsa miras kalıp gelen gerilerden
Adımız kuma yazılıp silinmesin
Güneşe yazalım
Her gün yeniden doğalım.
Bir halk isek bizde
Geleceğe miras kalalım ---"
(Zafer SÜREN)

KAYNAKÇA

- 1) Abhazya Tarihi: Doç. Dr Valeri Bayqua, Asyayın
- 2) Çerkez Ethem: Gerçek yaşam öyküsü: Hüseyin Akçol, Belge yayınları
- 3) Abriskil: Bagrat Şinkuba, As yayın
- 4) Çerkeslerin Sürgünü; 21 Mayıs 1864: Kafkas Derne-ği yayınları
- 5) Mart Sasnikua ve Doksan dokuz Kardeşi: Asyayın
- 6) Tam'a Bahar Gelmeyecek---: Zafer Süren Asyayın

Bu savaşların önderlerinden biri de Şeyh Şamil'dir. Şeyh Şamil Rus ordusuna karşı büyük başarılar elde etmiştir. Ancak ona destek veren aamısta'ların (feodal beylerin) ihaneti ve güç dengesizliği nedeniyle 1859'da yenildi ve teslim oldu. 1864 yılında Kuzey Kafkasya'da yaşayan halklar silah bırakmak zorunda kaldı. Bu savaşlar boyunca tam bir soykırım yaşandı. Kuzey Kafkasya'nın yerli halklarından olan "Ubih"ler bu savaşlarda yok oldular. Bugün ülkemizde yaşayan çok az sayıda Ubih olmasına rağmen, onlarda dillerini kaybetmişlerdir.

Savaşı kazanan Ruslar, Kafkas halklarına iki seçenek sundu: "Ya Kuban Nehri ötesindeki boş düzlüklere göçlersiniz ya da tamamıyla göçüp gidecek, bu toprakları boş bırakacaksınız." Osmanlı'da bu «göçü» destekliyordu. Ve Rusya ile anlaştı. Çünkü göçmenler hem ucuz işçiydi hem de gerektiğinde büyük bir silahlı güç olurdu.

Sürgün boyunca Abhazlar, beklenen tam bir felaketti. Osmanlı kabul ettiği, sürgün edilmesinde payı olduğu Kafkas halkını hiçte misafir perver karşılamadı. İnsanlar insanlık dışı koşullarda, ölümler boyunca yaşadı.

"Göçmenler" özellikle Trabzon, Sinop, Samsun ve İznana yerleştirildi. Sonra bir kısım Abhaz, Balkan savaşlarında kullanılmak üzere Balkan'lara, Trakya'ya yerleştirildi. Günümüzde özellikle Trabzon, Samsun, Üzce, Adapazarı, Antep'te ve civarlarında Abhaz halkı yaşamaktadır.

Halk derin bir nefes

alırsa,

deniz bile taşar

Abhaz Atasözü

1866'da, yapılan baskılara daha fazla dayanamayan Abhaz halkı ayaklandı. Bu ayaklanma Abhaz halkının ulusal bilincini geliştirenken, Rusya gözündeki güvensizliğini de artırdı. Ve Abhazlara tekrar sürgün yolu gözüktü.

1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı Abhazlar'ın iki arada kalmasının tipik bir örneğidir. Osmanlı bu savaşta ülkesinde yaşayan Abhazları kullandı. Abhazya'da yaşayan Abhazlar'ın bir kısmında Ruslar'ın yanında yer aldı. Bu savaşta gerek Osmanlı gerekse Rusya Abhazya'yı yakmış, yıkmıştır.

Abhazlar 1810, 1821, 1830, 1837, 1841, 1855, 1864, 1867, 1870, 1877 yıllarında yurtlarından sürüldüler. Bu sürgünlerde kaç insan yok oldu? İşte bu soruyu cevaplamak çok zor. Ama şu yorumu yapabiliriz 19 yy Abhazlar'ın sürüldüğü, yok olmaya yüz tuttuğu bir tarihtir.

Marxizm 1890'larda ulaşmıştı Abhazya'ya. Ancak Abhazlar'dan çok burada yaşayan Gürcüler arasında yayılabildi. Çünkü Abhazlar'ın okuma-yazma oranı düşüktü ve yönetim tarafından mimlenmiş olduklarından kaygıları vardı.

Ekim devriminden sonra 1919'da Abhazya özerk bir bölge haline getirildi. Bu dönemde Gürcü yönetimle ciddi sorunlar yaşandı. 31 Mart 1921'de «Abhazya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti» kuruldu. Abhazya 1937 yılında Stalin tarafından Gürcistan'a dahil edildi.

mektup -

UMUT

Yoldaşlarımızdan

Gecenin bir vakti

Seynediyorum gökyüzünü hücrenin telli demir parmaklıklarından

Bu gecede parlıyor ay ve yıldızlar

Dün. önceki gün ve bir gün önceki gibi

Karşı hücrede kucağında çocuğuyla bir anne

Parlayan gökyüzünü gösteriyor

- Bak aay nasıl parlıyor, gülüyor gördüğümü? diye çocuğa

Uzaniyor Derya çocuk tutacağını gibi gökyüzüne

Ana taluh kalıyor demir parmaklıklarda minik elleri

Umutları hücreye hapsedilmiş çocuk

Parmaklıklardan başlıyor hayata bakmaya

Irak'ta kardeşleri bombaların arasında

Kendisi ise demir parmaklıklarda

Birden bir ses uyandı ---

Ürpeticici, korkunç bir ses; Derya çocuk korkuyla
sorıldı annesine

Zalimün sesiydi bu ses

Az sonra kardeşlerini yakacak ateş düşmişti sarı
içine

Bu ses birazdan kalleşce vahşice canını alacak

Umutlarını geleceklerini söndürecek Iraklı çocukların

Bakıyor Derya çocuk yeriden

Bakıyor ana göremiyor ne ay ne de yıldızları

Birden karandı gökyüzü ---

Haualanıyorlar arka arkaya bomba yüklü katil uçakla
incirliğin bağrından

İncirliğin bafırı yarıyor, dağılıyor kadeş halkın
acıyla

Az önce, daha az önce parlıyorlardı

Ay pülüyor yıldızlar dans ediyorlardı ---

Ana şimdi yoklar, nereye gittiler,

niye ışık saçmıyorlar : ?

Yol vermek istemediler

gitmesin yönünü bulmasın diye katiller.

Ulaşmasın istediler İrağa

bombalar yağdırmasınlar

çocukları öldürmesinler diye karanttılar ışıklarını

Kahroluyorlar Derya çocuk

Kahroluyorlar incelik gibi onlarda

Günkü onlar z-lme değil umuda ışık saçıyorlar

Her gece şafak sökerken umudu demelerle

güneşle yeni değış güne

Asya'dan, Latin Amerika'ya, Afrika'dan, Asya'ya

dünyayı aydınletsin diye.

Ams dinlemedi katiller, önlerinde ne var ne yok

şışnediler karantlık yollarında

Gözlerini kan bürümüş çocuklar doymuyorlar, doymuyor.

Sokakteki çocukların, kundaktaki bebelerin kanına

Döktükçe kanlarını dolar görünüyor, petrol görünüyor

gözlerine---

"Yetmez, yetmez" diyor kolleğe koyuyor canlara---

Kanla oluk oluk, petrol diye diye ---

Canla akı akı dör diye diye---

Irak yanıyor fellice yanıyor gece yanıyor---

Yankılanıyor acı feriyadı İrağın

yırtıyor gecenin karantlığını ve karıyor acısı

kardes inceliğin acısına

Doğa kulak kesildi, euren kulak kesildi ve işyer

ettik birkez daha bu feriyada

Sonyor Euren, sonyor doğa ---

Taşı toprağıyla Suyu havasıyla

Nasıl; nasıl kayarsınız insanlık, nasıl yatarsınız tarihi!!!?

Kim verdi size bu hokki ?

Gelin, gelin pis ve karkı ellerinizi!

Gelin görünüş beyninizi!

Sizi istemiyorum kabul etmiyorum dünyamızda---

Bu tarih bizim bu hayatlar bizim
biz can verenlerin, siz can alanların değil.
Acısı büyük can verenlerin
Yanıyor hayat verdikleri ---
Yitiyor insan, yitiyor canlar, yitiyor tarih
Acıları, öfkeleri büyük can verenlerin
Öyle büyüklü tutuşturuyor hayat verdikleri
Rimlerin, Muhammetlerin, Ali lerin öfkelerini ---
Öfke inanca biteriyor
Öyle bir insanı bu beden
beden silaha dönüyor
Yüreğ yürek bomba oluyor ve patlıyor
Zalimlerin orta yerinde.
Kahramanca, yipitse ---
Namerter, kalleşler saşkın perik içinde.
Bu nasıl bir silah?
Yenemiyorlar bir türlü inancı kuşanan silahı.
Sarıyorlar korku ve telak içinde ---
Bu nasıl bir silah,
Nasıl bir silahla: yenilmiyor sarsılmıyor bile,
nasıl bir güç?
Oysa ne güçle silahla, tankla, topa üretmişti
katiller.

Üstün teknolojileri vardı... -

Atom bombasını, kimyasal silahları yapan adıyla bu
gücün kaynağını keşfedemiyor

Bulamıyor bu püçün kaynağını... -

Bilmiyorlar ayse... -

Bilmiyorlar bu püç teknolojisinde değil yürektedir... -

Vatan sevgisinde halk sevgisinde dir.

Bulamıyor

Çünkü hiç tecrübe etmediler bu silahı kendilerinde
asla olmadı

Adı inandı, adı fedaydı, adı onandı... -

Sabah üfke, sabah inans, sabah umut yine bu gece

Haradile, Muhammetle, Alilerin bederinde... -

Ağ yeriden y-ler, yıldızlar umutla parlıyor
ateş altındaki inaklı cacakların parmaklıklar
arkasındaki Dünya cacakların gözlerinde... -

Vakit ilerliyor ve gece umutla güne evriliyor.

Umut güneşle değişiyor yine bu sabah

Tonostların derinliklerinden,

felluce'nin sokaklarından.

